

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal holidays. 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 139. — ŠTEV. 139.

NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 15, 1921. — SREDA, 15. JUNIJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

PROCES PROTI BANDITU HOELZU

BERLINSKO SODIŠČE IZGLEDA KOT TRDNJAVA ZA OBRAVNAVO PROTI HOELZU, KER SE JE BATI OSVETE KOMUNISTIČNIH TEORISTOV.

Berlin, Nemčija, 14. junija. — Mrko in svečano izgledajoče Moabit sodniško postopje je dobilo včeraj posadko kot kaka trdnjava. Policiisti v zelenih uniformah, oboroženi s puškami, revolverji in ročnimi granatami, so zasedli vsak dohod k glavnemu vhodu. Koridorji v notranjosti so bili polni rezerv, oboroženih od nog do glave. Močna sila je stražila tudi sodno dvorano. Par privilegiranih gledalcev, ki so bili opremljeni s posebnimi vstopnicami, je moralo ti skozi dvojne vrste straž, ki so pregledale vse listine ter preiskale vse osebe, če niso pri sebi kako skrito orožje, kajti komunista Maks Hoelz, ki si je pridobil dvomljivo slavo po vsem svetu kot roparski glavar v Vogtland na Saškem, je stal pred sodiščem. Proti njemu je naperjenih petdeset obtožb od umora navzdol v zvezi z zadnjo rdečo nastajo v centralni Nemčiji, tekoma katere je bil Hoelz eden glavnih voditeljev, katere so prijeli sredi izvrševanja ropov, požigov in umorov. Značilno je, da se je ta komunista, ki je na svojo lastno roko teroriziral celo deželo, bal iti sam iz ječe na sodbo v spremstvu policije, kajti bal se je, da ga bodo med potjo umorili. Prosil je sodišče, naj dovolji, da ga spremljajo na tej poti njegovi zagovorniki, kateri prošnji je popustljivo sodišče tudi ugodilo.

Sodišče se je balo, da bodo oboroženi komunisti navalili na sodno dvorano ter pričeli metati med sodnike ročne granate. Številne priče, katere je državni pravnik poklical proti Hoelzu, so se bale osvete komunistov ter niso hotele pričati proti njemu.

Hoelz, ki je star dvaintrideset let, je majhne postave, bledega obraza ter brez brade. Njegovo čelo je nizko in bistro oči so globoko vdrt v jamice. Njegova slika kaže, da ni niti zločinec po pokličen, niti romantični ravberhauptman iz prejšnjih časov, temveč nov tip Nemca, ki se je razvil tekoma vojne in revolucije in katerega se najlaže opiše kot enega hladnokrvnega fanatika, ki je pokazal svojo inteligenco s tem, da je čital v ječi Tagoreja, ki je dal dokaze svoji zmoglosti kot voditelja in organizatorja, ki pa je hotel z brezprimernim fanatizmom ustanoviti diktatorstvo proletarijata.

Zdravniki izjavljajo, da je ta rdeči voditelj psihopatičen s simptoni hysterije, da pa je drugače v polni meri odgovoren za svoja dejanja.

Značilno za komunistično razpoloženje Hoelza je, da je v uvodnem ugotovitvi pred sodiščem izjavil, da se ne smatra samega sebe obtoženim, da pa je prišel pred sodišče kot obtoženi celega kapitalističnega družabnega sistema in socialnega reda. Z mirno brezbriznostjo je priznal osebno odgovornost za velike mase rdečih proklamacij, povelja rdeče armade in druge dokumente, ki nosijo njegov podpis, vključno pretnjo, da bo dal poklati vse buržuje.

Obpravna proti Hoelzu vzbuja po celi deželi velikansko pozornost.

NEW YORK IZGUBIL POLOVI VOLIVA JE PROTI NAGOTI CO SVOJIM KONJ.

Washington, D. C., 14. junija. Štetje, ki je bilo vprijeti tekom preteklega leta, je pokazalo značilno skrajšanje števila konj v teku zadnjih desetih let. Številke, katere je objavil danes tozadevni urad, kažejo, da je bilo v New Yorku 56,539 konj, v primeru s 128,224 leta 1910. V Chicagu jih je bilo nekaj nad 30,000 v primeru z več kot 60,000 leta 1910. Tudi v drugih večjih mestih je padlo število konj v približno istem razmerju.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Razpošilja na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranske banka" v Ljubljani.

300 kron	\$2.40	1,000 kron	\$ 7.75
400 kron	\$3.20	5,000 kron	\$38.50
500 kron	\$4.00	10,000 kron	\$76.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 3.00	500 lir	\$26.50
100 lir	\$ 5.50	1000 lir	\$52.00
300 lir	\$15.90		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Razpošilja na sadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 2.75
5,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 12.00
10,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 24.00
50,000 nemško-avstrijskih kron	\$117.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zanjamo izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York (Advertisement)

Slika nam kaže francoskega šampjona Carpentiera pri vežbi za veliko rokoborbo, ki se bo vršila med njim in Dempseyem dne 2. julija v Jersey City. Nekateri so odločeno za to, da naj se "fight" prepove, češ, da sta se oba rokoborca izogibala vojaški službi. Vstopnica za najslabši prostor bo stala od petindvajset do petdeset dolarjev. Miljonarji, ki bodo sedeli v prvih vrstah bodo plačali tisočake.

POLJAKI SO USMRTLIL AMERIKANCA SMYDERJA

Gornješlezijci ustasi so ga pobili s puškinimi kopti. — Kaj je povedal očitve.

Berlin, Nemčija, 14. junija. — Iz Gornje Šlezije je pobežnil hamburški strojevodja Horn ter dospel sem, Tukejšnjim oblastim je sporočil, kako so poljski ustasi dne 20. maja ubili pri Mislowicach Louisa Smydera iz Bostona.

Smyder je pokazal ustašem potni list ter izjavil, da nima nobene stika z gornješlezijci homatijami. Kljub temu ga je pa dal poveljnik poljske bande potolči s puškinimi kopti.

Tudi Hornu je bila zadela ista usoda, če bi se mu ne posrečilo pravočasno pobežniti. Horn pravi, da ne ve, po kakšnih opravkih ga je mučil Smyder v Gornji Šleziji.

Berlin, Nemčija, 14. junija. — Neka uradna brzojavka iz Oplend naznanja, da je prenehala medzavezniška komisija z vsemi operacijami, katerih cilj naj bi bil zopetna vsanovitve reda. Poljaki namreč ne bodo pristojno zapustiti zasedenega ozemlja.

London, Anglija, 15. junija. — Tukejšnji "Times" je dobil iz Oplend brzojavko, da so poljske ustaške bande oplenile in požgale one vasi, katere so bili Nemci pred tremi dnevi prostovoljno zapustili.

LONDONSKA POST ZA SIMSA.

London, Anglija, 14. junija. — V svojem komentarju glede slučaja Simsa je izjavila londonska "Post":

— Vsakdo v Združenih državah in vsakdo v tej deželi vse, da je admiral Sims govoril čisto resnico.

List soglašja z admiralom Simsom, da je bilo treba delovati proti uplivom Sime Feineev tekoma vojne, ker bi drugače škodovali, a izjavlja, da je potrebno to še sedaj ter dostavlja: — In kako bi bilo mogoče to storiti, če moji kot Sims ne dajo izraza svojim mislim, nam je nemogoče pojmiti. Prepričani smo, da je pretežna večina ameriškega naroda za vzdržanje prijateljstva med obojema narodoma.

List trdi, da Irci niso sposobni za samovlado in da razumejo pod samovlado pristo izvajanje korupcije.

NEMŠKE UNIJE SO ZAKRIVILE VOJNO

Tako pravi predsednik American Federation of Labor. — Konvencija ima značaj angl. propagande.

Denve, Colo., 14. junija. — Na letni konvenciji A. F. of L. je rekel predsednik Samuel Gompers, ki je rodom Anglež: Organizirani nemški delavci so povzročili strašno svetovno vojno. Po njegovem mnenju bi oni prav lahko preprečili ta grozni pokol. Par tisoč bi jih bilo morda postreljenih, toda te žrtve bi ne bile nič v primeru z žrtvami svetovne vojne.

Vsled tega so nemški delavci izdajali človeštva.

Gompers je z žgornjimi besedami odgovoril na govor Angleža Thomsa in Kanadca Busha. Z ozirom na to, se lahko zatrjuje, da ima konvencija pomen in značaj angleške propagande.

Anglež Thomas, ki je prišel sem kot zastopnik angleških delavcev, je svaril delegate, naj se na konvenciji nikar ne lotijo irskega vprašanja. Angleži že sto let rešujejo irsko vprašanje, pa ga niso rešili. Česar niso mogli storiti Angleži v stotih letih, ne bodo ameriški delavci, ki so oddajeni tritisoč milij od Irske, napravili v par dneh.

Proti govorniku so odločno protestirali prijatelji irske prostosti.

KONEC GENERAL STRAJKA V MONAKOVEM.

Monakovo, Bavarska 14. junija. — Ker je bil umorjen deželni poslanec Gareis, so člani neodvisne socialistične stranke napovedali generalni štrajk. Štrajk je bil pa že včeraj končan, kajti nekateri delavci so bili odločno proti temu, da bi se jih izrabljalo v razne politične svrhe.

KRASINA NE BODO PUSTILI V AMERIKO.

Washington, D. C., 13. junija. — Ruski zastopnik Leonid Krasin, ki je največ pripomožek k temu, da je bila sklenjena trgovska pogodba med Anglijo in boljševiško Rusijo, ne bo smel v Ameriko. Vsled tega najbrž tudi Rusija ne bo pustila v svoje ozemlje ameriškega zveznega senatorja France, ki je odpotoval iz Berlina proti Rigi.

BOLJŠEVIKI HOČEJO NAPASTI VELESILE

Ker so se ekstremisti polastili kontrole, je pričakovati pogona na kapitalistične države.

Poroča Konstantin Brown.

Carigrad, Turčija, 14. junija. — Verodostojne informacije, ki so dospeli v Carigrad, kažejo, da so dovršili boljševiki svoje politične in vojaške priprave za veliki pogon proti kapitalističnim državam. Spor med zmernimi in ekstremisti se je končal s popolno zmago slednjih. Stranka ekstremistov, kateri načelujeta Trocki in Bukarin, je dobila prosto roko, da vodi zunanjo politiko in da kontrolira vojaške sile dežele.

Zmerni, katere vodi ministrski predsednik Lenin, so se zavzemali za politiko sporazuma z zapadnimi deželami, a se smejo sedaj pečati le še z domačo politiko ter z notranjim ekonomskim položajem. (To ugotovilo nasprotuje direktno izjavi Leonida Krasina, ruskega trgovskega ministra, ki je rekel v Londonu: — Lenin je sklenil skleniti kompromis z zunanjo opozicijo, to je s kapitalisti, mesto da bi jih skušal zdrobiti. Krasin je tudi rekel: — Lenin je prisiljen vprijeti strategično umikanje, sicer mučno, a ne izogibno. — Lenin je bil baje že dolgo za zmerno politiko v Rusiji, dočim se je Trocki nagibal proti ekstremnim militarstvom.)

M. Čičerin se je odlikoval pri razvoju aktivne ruske zunanje politike ter je formuliral celo verigo pogodb za bližnji in srednji iztok, ki so postale pravomočne. On je odločen pristaša Lenina ter je bil njegova desna roka pri zagovarjanju zmerno politike. Litvinovu pa je na strani Trocki v notranjem sporu v Rusiji.)

Bojna sila zapadnih armad, katero se je preteklega aprila čeno na 400,000 mož, je bila zelo povečana s prihodom ojačeni. Šestnajsta armada, katere glavni stan se nahaja v Žitomirju, devetdeset milij zapadno od Kijeva, je baje pripravljena na akcijo ob vsakem času. Največjo skrb se je posvetilo kavaleriji, ki je dobila konje s Krivama.

Samo na rumunski fronti so zbrali boljševiki 600 težkih topov in nad dva tisoč strojnih pušk. Vsled pomanjkanja usnja in sukna pa je oprema vojaštva baje slaba. Številni madžarski in nemški častniki so se pridružili ruskim armadom kot pomožniki načelnikov štabov. Med njimi je neki major van Schmidhoff, ki je bil prej pri nemškem generalnem štabu.

Moralna rdeča armade je baje zelo dobra. Kavalerija, rekrutirana iz mladih mož, katere so privabile obljube, da bo dosti plena, je slabo disciplinirana, a si želi boja. Morala infanterije je veliko boljša. Številni možje so bili v boljševiških propagandnih šolah skozi več mesecev ter so se baje izpreobrnila k boljševiškim idealom. Razventega pa izjavljajo vojaški prejšnjih carskih armad, da se s posameznimi boljševiški postopa kot pa pod stari režimom.

Na iztočni fronti so boljševiki baje koncentrirali 100,000 mož v Georgiji in Azerbejžanu in sicer predvsem kavalerije. Tam se nahaja tudi najboljša kavalerija Budenija. Sedem divizij, predstavljajočih to kavalerijo, se je pred kratkim reorganiziralo. Skoro vsi častniki in seržanti stare armade so se pridružili, deloma radi dobre plače, deloma radi odkrbe, katere je vlada obljubila njihovim rodnikom. Disciplina v tej armadi je zelo stroga ter se pogosto male pregreške kaznuje s smrtjo.

Načelnik štaba generala Budenija je neki nemški kavalerijski častnik, major von Stein. Navzočnost velikih kavalerijskih oddelkov na iztoku se smatra za znamenje, da boljševiki pazno zasledujejo razvoj v Anatoliji, kjer

POGAJANJA GLEDE REKONŠTRUKCIJE KONČANA

POGAJANJA MED NEMŠKIM IN FRANCOŠKIM MINISTROM REKONŠTRUKCIJE KONČANA. — NAČRTI BODO PREDLOŽENI OBEMA PRIZADETIMA VLADAMA.

Pariz, Francija, 14. junija. — V medsebojno zadovoljstvo, soglasno z njih lastnimi ugotovitvi, sta francoski in nemški rekonstrukcijski ministri, M. Loucheur in dr. Rathenau zaključila svoja pogajanja v Wiesbadenu.

Od pričetka do konca je bil to pogovor, ki ni imel nobenega stika s politiko. Ko je eden zašel na to polje, ga je drugi opozoril na to in vsled tega je prišlo do popolnega sporazuma giede načina in sredstev, kako dovesti do restavracije Francije.

Vsak minister pa bo predložil uspehe pogajanj svoji lastni vladi in pozneje se bo o teh načrtih razpravljalo na pedroben način v Parizu, kjer bo posloval Bergmann kot zastopnik dr. Rathenau. V teku enega meseca bo mogoče sestaviti popoln načrt, tikajoč se skupnega napora pri rekonstrukciji.

Del pogovorov med obojema ministroma je bil soglasno s poročili po svoji naravi bolj sličnej vztrajnemu barantanju. Oba sta praktična moža in dr. Rathenau govori francoski kot francoski minister sam in vsled tega ni bilo treba nobenega tolmača.

Dr. Rathenau je pozneje rekel: — Pogovor mi je pokazal, da obstoja želja, da se razpravlja o tej zelo težki in resni zadevi na stvarnem načinu.

GRŠKI KRALJ V SMIRNI.

Smirna, Mala Azija, 14. junija. — Kralj Konstantin se je danes posvetoval glede vojaškega položaja v Mali Aziji z generalom Papoulas, poveljnikom grških čet v Smirni okraju: generalom Dousmanis, načelnikom generalnega štaba; Gonarismos, ministrom predsednikom ter vojnim ministrom. Pozneje je pripravil proklamacijo, katero bo izdal na narod.

— Vam je bila poverjena velika in trajna misija, v kateri smo mi orodja, določena od višje previdnosti, — se je glasilo v kraljevi proklamaciji. — Vaša zmaga bo imela za posledico proevit nove civilizacije, ki bo imela vse velike kakovosti civilizacije preteklosti. Stvaritelji in ustanovitelji te nove civilizacije pa boste vi. Vredni svojih prednikov, boste zapustili svojim otrokom bodočih generacij delo, ki bo vredno njih in vas samih. Vaš kralj je z vami. Bog naj blagoslovi stvar, za katero se borimo.

Slovesen Tedeum je bil čitan danes v katedrali v proslavo prihoda kralja v Smirno. Vrjetno je, da bo kralj koncem tega tedna odpotoval na fronto. Prebivalstvo je priredilo Konstantinu najbolj kordijalen sprejem.

JAPONSKE BOJNE LADJE PRED KAMČATKO.

Reval, Estonska, 14. junija. — Iz Moskve poročajo, da sta dospeli pred Kamčatko dve japonski križarki ter nekaj torpednih čolnov. Japonci pravijo, da hočejo ščititi tamošnje japonske ribiče, v resnici ima pa zadeva politično ozadje.

C. W. WOODS AMERIŠKI POSLANIK NA ŠPANSKEM.

Washington, D. C., 14. junija. — Predsednik Harding je imenoval ameriškim poslanikom na Španskem Cyrusa E. Woodsa. Njegov prednik je bil Joseph E. Willard.

PREISKAVA ZAVAROVALNIH DRUŽB.

Washington, D. C., 14. junija. — Kongresnik Kindred iz New Yorka je vložil resolucijo, s katero naj bi se poverilo posebnemu komiteju preiskavo glede poslovanja zavarovalnih družb za življenje in proti ognju.

se bo kmalu zopet uela vojna med Grki in Turki. Vlada Kemala, čeprav igra v roke boljševikov, ni boljševiška ter je Moskvi jasno namignila, da ne bo trpela ustanovitve boljševiškega režima v Turčiji. Sovjeti so dosedaj pomagali Turkom z orožjem in denarjem, a ne s četami. Enver paša, ki hoče stopiti na mesto Kemal paše, se nahaja sedaj v Kavkazu ter se glasi, da je objubil Rusom ustanovitev boljševiške vlade v Anatoliji, če se mu bo posrečilo izpodriniti Kemala.

ARETACIJE V MINGO OKRAJU.

Williamson, W. Va., 14. junija. — Več kot štirideset mož bo aretiranih, če se ne bo takoj prišlo osebe ali oseb, ki so odgovorni za streljanje pri Liek Creek tabornišku tekoma včerajšnjega dne. Tako je izjavil, major Tam Davis, poveljnik v Mingo okraju izza proglasitve vojnega prava.

Major Davis je rekel, da se je streljalo na superintendenta Welsha, White Star Mining Company v Merrimae in na družbo motoristov, ki je prišla včeraj popoldne mimo šotorske kotontje nezaposlenih premogarjev v bližini Williama. Čeprav je bilo oddanih več streljanih, ni bil nikdo poškodovan, — je izjavil major, — in družba je varno dospela v Williamson.

V zadnjih par tednih se je v dotični okolici streljalo že na več avtomobilov.

— Če ne dobim osebe ali oseb, ki so odgovorne za streljanje, — je rekel, — bodo aretirani prav toliko ljudi v Liek Creek kot pred dvema tedni, ko je bilo več kot štirideset mož aretiranih radi kršenja določb vojnega prava. Izbirali bomo toliko časa, dokler ne bomo našli krivcev. Izmed aretiranih pred 2. tedni so oblasti pridržale tri.

MELLON PROTI BONUSU ZA VOJAKE.

Washington, D. C., 13. junija. — Zakladniški tajnik Mellon bo nasprotno dovolitvi vojaških bonusov tekoma sedanjega zasedanja kongresa. Tako se je izvedelo danes.

NOVI FRANCOŠKI POSLANIK ZA KITAJSKO.

Pariz, Francija, 14. junija. — Svetovalec francoskega poslanstva v Londonu, M. de Fleurian, je bil imenovan francoskim poslanikom v Pekingju.

Potni listi.

Po največji odredbi belgradske vlade dobé Jugoslavlani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krstni list in domovnica. Navadno pismo ne zadostuje več.

Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list. Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kakor gori omenjene listine.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY... PUBLISHED BY SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY... FRANK BAKER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Price of Business of the Corporation and Address of Above Officers... "Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenom nedel in praznikov.

Subscription rates: Za New York za celo leto \$7.50, Za pol leta \$4.00, Za tretje leta \$11.00.

Advertisements on agreement... Single lines 10 cents per week... Classified advertising 25 cents per week.

TRADE UNION COUNCIL... NEW YORK CITY

Zmernost proti prohibiciji.

Zmernost in kontrola sta prva in zadnja beseda na temelju novega regulacijskega sistema za trgovino z opojnimi pijačami v provinci Quebec v Canadi... V leksikonu prohibicije ni nobene take besede kot je zmernost.

Na napačni naslov.

Če je bil admiral Sims v resnici odpoklican nazaj v deželo, da bo tukaj oficijelno ozmerjan, dočim ne bo dobil poslanik Harvey v Londonu nobenega ukora, sta gotovi dve stvari... Kaznovanje admirala Simsa se bo skrčilo na obseg in pomen šale v očeh večine njegovih rojakov.

Važna agrarna reforma v Rusiji.

Kardinalna vprašanje Rusije je agrarno vprašanje. Pred revolucijo 1905 leta je bil večidel v veljavni sistem razdeljevanja zemlje vsako leto pred spomladansko setvijo, kar pa imela v rokah selska samouprava na shodu takozvanega "mira".

kvizicije odvezemale večji del pridelkov v prid države, ostanek je pa komaj zadostoval za lastno potrebo, neglede na to, da je bil svobodni kupijski obrat s kmetijskimi proizvodi prepovedan in so zadruge izgubile vso svobodo dejanja.

Dopisi

New York, N. Y. Slovenska župnijska cerkev sv. Cirila na 62 St. Mark's Place obhaja 4. julija petletnico, ko je bila slovesno blagoslovljena. Vsem je še ta naša ljubka in obenem veličastna slovesnost v živem spominu.

Willard, Wis.

V tukajšnji višji šoli Greenwood High School sta graduirala Anthony C. Zupančič in Franciska M. Lunka. V tukajšnji šoli v Willardu distrikt št. 5 so tudi zaključili 7. junija. Srazredno diplomno je dobila Carolina Zupančič. Čestitamo!

Calumet, Mich.

V Gratiot v Ahmeek okraju je dne 8. junija umrl rojak Jakob Puhek. Pogreb se je vršil iz slovenske cerkve sv. Jozefa v Calumetu na pokopališču Lake View.

Iz Slovenije.

Umrli so v Ljubljani: Elizabeta Novak, slikarjeva žena, 71 let. Ivan Markelj, hiralec, 69 let. Blaž Gostan, dninar, 41 let. Marija Hudoklin, mestna uboga, 74 let.

Peter Zgaga

O, to so vsi, o vsi so častivredni... Vsi ljudje na svetu smo izkoriščevalci, takorekoč ljudožrci, v prencenem pomenu seveda, ker tako daleč menda niti kapitalist Sakser ni prišel, da bi drž komu kožo z živega telesa, pač se pa zadovolji s par dolarji, če prodaja komu karto za stari kraj.

Jugoslovanska Katol. Jednota. Ustanovljena l. 1898. Inkorporirana l. 1900. GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor: Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 105, Fearl Avenue, Lorain, O.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E., Pittsburgh, Pa. Nadzorni odbor: MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.

Kdo je morilec? Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je 21. maja zvečer posestnik Danko na čuden način končal svoje življenje. Prišel je zvečer domov pijan ter je razgrajal. Domači so od njega bežali; šel je v svojo sobo, naenkrat počil strel.

Nevihita na Spod. Štajerskem. Ob neznanosti vročini se je 21. maja popoldne nad obmejnimi ozemljem pojavila nevihta, ponekod tudi s točo in strelom. Preko Maribora je slišati nevihta le s hudim vetrom in dežjem.

Ne odlašajte. Ako nameravate naročiti vozni listek iz stare domovine za Vašo družino, sorodnika ali prijatelja. Pišite za cene in druga potrebna navodila na najstarejši in skušeno slovensko bančno podjetje: FRANK BAKER STATE BANK (potniški oddelk) 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Nove knjige o vprašanju tujerodca.

Enajstero knjig je nedavno izšlo, ki se bavijo z vprašanjem tujerodca v Ameriki in pokrivajo polje amerikanizacije.

Pred tremi leti so pod vodstvom Mr. Allen T. Burns-a ravnatelj amerikanizacijskega urada Carnegie-jeve korporacije, započele študije in preiskave na polju amerikanizacije. Mr. Burns je od tedaj ostal na čelu izdajateljstva in nadziranja končnih rezultatov teh študij. Na vabilo Carnegie-jeve korporacije je bil v svrhu teh študij sestavljen poseben svetovalec odbor, katerega člani so bili pokojni Theodor Roosevelt, profesor John Graham Brooks, Dr. John M. Glenn in Mr. John A. Voll. Editorijalni odbor, sestavljen od gg. Dr. Talcott Williams, Dr. Raymond Fosdick in Dr. Edwin F. Gay, je prečital in kriticiral rokopise. Vsaka knjiga je izdana pod imenom avtorja, ki je imel nalogo, da se bavi z določnim posebnim delom vprašanja.

Bodi tu takoj povedano, da teh enajstero knjig pokriva polje amerikanizacije tako izvrstno in izčrpljivo, da te knjige same na sebi tvorijo knjižnico o amerikanizaciji, kakršne ne more prekašati niti petdesetero drugih knjig: Vredno je zares pregledati to serijo.

Logični začetek te serije je knjiga, naslovljena "Old world traits transplanted" (Starokrajске poteze presajene v Ameriko), spisana po profesorjih Robert E. Park in Herbert A. Miller. Ta knjiga nam nudi krasen vpogled v ozadje priseljenštva. Bistvene važnosti je, da vemo, od koder kdo prihaja, ako hočemo izvedeti, kam on gre; v tej knjigi ne najemo le razpravljanja o plemenskih obilježjih, marveč je v njej tudi označena tendenca teh plemenskih potez, da se presadijo v Ameriko in postanejo del naše lastne dedovine.

Od te knjige do John Daniels-ove knjige "America via the neighborhood" (Amerika potom sosedstva, t. j. potom vzajemnega zblizevanja) je le kratak korak. Knjiga se bavi z priseljenjem zlasti z ozirom na njegovo razmerje napram ameriški občinstvu; tu vidimo, kako starokrajске poteze delujejo kot direktna kontribucija k narodnemu življenju. Reakcija priseljenca na občinstvo in reakcija občinstva na njega se tu jako skrbno opazuje, in pridodano je mnogo natančnih zgledov. V vseh teh knjigah je mnogo snovi za onega, ki se bavi s statistiko kakor tudi za nestrokovnjaka, ali knjige so v prvi vrsti namenjene širšemu občinstvu in radi tega je v njih le malo ali nič, česar ne bi vsakdo razumel. Naslov "America via the neighborhood" je dalekosežen, kajti ako se "Amerika" da sploh doseči, to je baš prava pot. Fundamentalne važnosti je, da doženemo čim natančneje, kaj priseljenec doprinese k procesu amerikanizacije.

Iz teh študij čisto naravno izhaja nadaljna knjiga "Schooling the immigrant", spisana po Frank V. Thompsonu, superintendentu javnih šol v Bostonu. In tu imamo jadikovanja! Šolanje priseljenec je predvsem problem vzgoje odraslih, za kar je bore malo preskrbljenec je predvsem proglem vzgoje odraslih, za kar je bore malo preskrbljeno v našem šolskem sistemu, s katerim se lahko radi po našamo. Med tem, kar priseljenec potrebuje in kar dobiva, zija širok prepad, in vrsta vzgoje, ki ju nudijo razni činitelji, stremeci za tem da zablajo priseljenca svoj posebne nazore za svoje posebne svrhe, je marsikaj zelo čudna.

Vzgoja in industrijalni kompleks sta v bližnjem sorodstvu, tako da zgornji knjigi kar naravno sledi ona, naslovljena "Adjusting immigrant and industry" (Prilagodjenje priseljenca in industrije), spisana po William M. Leiersónu, načelniku pri Labor Adjustment Board v Rochester. Ker večino neizurjenih delavcev v Ameriki tvorijo priseljenec, je mnogo grehov in tudi nemalo kreposti zapopadanih pod tem naslovom. Cilj, za katerim ta knjiga očitno stremi, je tako veličasten, da se ta knjiga sama na sebi lahko smatra kot glavna točka vse študije. Naj zadostuje povedati, da, ako bi se moglo doseči tu označeno "prilagojenje", bi bila rešena več kot polovica vsega vprašanja amerikanizacije. Predpogoj za vsakega, ki se bavi s tem vprašanjem, je, da dobro prouči njegovo industrijalno stran.

Nadaljno knjigo "A stake in the land" (Zamejničenje zemlje) je spisal Peter A. Speck, ki je na čelu slovenskega oddelka kongresionalne knjižnice. Knjiga je zlasti pomembna z ozirom na nedavno načrtane plane generalnega komisarja za priseljevanje, Mr. Hubbard, ki prepoveduje naseljevanje priseljenec na farmah. Knjiga je slučajno spisana jako mikavno ne le z razumevanjem vprašanja samega, marveč tudi človeškega elementa v njem, kar napravi knjigo le bolj čitljivo in dragoceno.

Sledi knjiga "New homes for old" (Nove hiše za stare), spisana po profesorju S. P. Breckenridgemu iz chicške univerze; ta knjiga se dotika jako vitalnega vprašanja, katero popravi Amerikanci še vedno premalo razumeva ali sploh spoštujeva.

"Immigrant health and the community" (Priseljenčev zdravje in občina) po Michael M. Davis, je knjiga, kateri važnost je razvidna iz naslova samega. To vprašanje, kakor vsa vprašanja sploh, tikajočih se priseljenca, seže globoko in neposredno v naše narodno blagostanje.

Velike vrednosti in zanimanja je nadaljna knjiga "The immigrant press and its control", spisana po prof. Parku, dasi nepistranski opis tujejezičnega časopisja, ki je tak velevažen činitelj v asimilaciji. Da je ta knjiga bila pristopna pred dvema letoma, Mr. A. Mitchell Palmer-jevo krivo tolmačenje priseljeniškega časopisja bi bilo le s težko tako rodovitno, in njegovi nasprotniki bi bili v izpodbijanje njegovih trditve imeli pri roki dragocen material, katerega tedaj žalibog niso imeli na razpolago.

Nadaljna knjiga "The immigrants day in court" (Priseljenec na sodniji), spisana po Kate Hollandy Claghornu, učiteljica v new-yorski šoli za socialna dela, razpravlja o razmerah, iz katerih je razvidno, da v vsakdanjem življenju im priseljenec premagati veliko več težko kot rojen Amerikanci. Sistematično izrabljanje tujca radi njegovega neznanja angleščine in ameriškega sodniškega postopanja, to vse in še drugo odtujejo priseljenca, kjer bi morala obstojati spona simpatije. Knjiga nam prikazuje dobro lekcijo, ki naj se je naučimo.

Knjiga "Americans by choice" (Amerikanci po lastni volji) po John P. Gavit je zadnji logični člen v verigi; knjižnico zaključuje zvezek "Summary", spisan po glavnem založniku, Mr. Allen T. Burns.

Tako imamo na zadnje vendarle dovršeno knjižnico o amerikanizaciji, ki je produkt triletnih strokovnjakiš študij, spisano v lahko umljiv obliki in na razpolago za širše občinstvo. Vse te knjige je izdala tvrdka Harper & Bros., Franklin Square, New York City.

Med drugim velikimi prednostmi meseca junija je tudi ta, da smete plačati obrok svojega dohodninskega davka.

Ameriški poslanik v Londonu, Harvey, ima Fordov avtomobil. Poslanik, ki ima Fordov avtomobil, lahko povzroča veliko ropota.

Angleški kralj bo obiskal Irsko, pa ne bo na Irskem ničesar drugega videl kot angleške vojske.

Slika nam kaže okraj Tula v Oklahomi. Povod temu opustošenju so dali spopadi med črnci in belci. Kot znano je bile vsled plemenškega sovraštva ubitih skoraj stooseb, med njimi le devet belih.

Valovanje vrednosti na denarnem trgu.

Na denarnem trgu je opazovati vrednost franka je poskočila zadnje tedne čudno gibanje. Laški in francoski denar sta močno in vpoštevno pridobila na vrednosti. Na nevtrajnih trgih se je vrednost lire in francoskega franka krepko dvignila. In vendar je znano dejstvo, da italijanske finančne in gospodarske prilike niso sijajne. Množina kroječih bankovcev je sicer padla za dobro milijardo, obtok pa je še nadmerno številni. Trgovina zaostaja, važne industrije prezivljajo kritične čase. Listi poročajo o močnih izgubah v industriji in kupčiji, ki segajo potemtakem tako daleč, da zadevajo, kakor naprimer pri železnem veleobratu Ilva v Genovij naravnost eksistenco podjetij. — Delojubnost ni velika. Štrajki in mezdna gibanja so na dnevnem redu. Priznati se pa mora, da imajo tudi ljudje zaupanje v svoje finančne vodnike, kateri se v reznici trudijo postati kos državnemu deficitu. Vidi se odločnost v nameri, da se preneha s prodajo najvažnejših živil ob državni podpori. Akcija je zahtevala ogromne svote, a dušila je socialne nemire. Spretni so Italijani v svojih praktikah, v kolikor gre za to, da se v inozemstvu zabrani utis notranjega nerada in anarhije. Lahko imajo dobro informativno službo izven države ter vestno pazijo, da je veliko inozemstvo informirano o njih prilikah v pravem smislu. Mi Jugoslovani tega žal, ne znamo. V velikem svetu smo nepoznamani. Ali mlada država bi morala doprinesati, če treba tudi drage žrtve v ta namen, da bi se sistematično skrbelo za informacijo inozemstva, da bi se pariralo zlevi in držalo propagando za naš pravične stvari. Tako pa smo tako velikopotezni, da nam je egalno, ali kaj se o nas piše v inozemstvu. Zadosti nam je, če se zmerjamo med seboj ter "zdelamo" kako veliko silo v svojem časopisju. Vse, kar je pisano doma, je pisano precej z izključitvijo široke javnosti, pač pa boro to laški zaupniki in pošiljajo na pravo mesto. Za odgovor trpe naše vedne druge. Lira je po pariteti enaka švicarskemu franku. — Med vojsko je pa lezla navzdol in izgubila dve tretini vrednosti napram Švici v letu 1918. Zavezniška podpora ji je pomagala zopet visoko kvišku. Konec junija leta 1919 je bila na blizu 70, potem je pa trajno izgubljala in padla tako, da se je dobilo za sto lir jedva 20 frankov. Ker je naš denar precej mirno na 4 — 4.15 v Švici, se dviganje lire močno čuti v njenem razmerju do našešega dežjarja. Za naš eksport bi poslabšanje našega stališča napram liri moralo ugodno vplivati, ker narašča izvozniku eksportna premija. Ali dejstvo je, da v praksi ni tako. — Odjem za les je ne le na Laškem, ampak tudi sicer v Orientu slab. V kupčiji vlada že dalj časa mrtvilo. To je prva ovira. Drug neugoden moment je pa sočasno podan v tem, da z dvigavanjem lire padajo cene za les. V importu k nam je narasla napetost med liri in krono — 7 kron za eno liro — sveda tudi močna kupčijska ovira. Sicer pa so pri nas ljudje začeli zavračati kakšne izdelke in zahtevajo odločno češko blago. Podobno gibanje je v Avstriji.

Tudi francoski frank, ki je bil po vojski že padel v Švici močno na pol svoje vrednosti, se je zopet povzpela in pridobil toliko, da se je približal skoro polovični vrednosti 47 — 48 santimom v Švici. Francija ima v obtoku okoli 38 milijard bankovcev. Bogata deželja je zelo trpela in si ne more po kratki nerazodnosti odpomoči. —

Slovenski sokoli pri Francozih.

V Lillu, 15. maja. Iz Pariza, kamor smo došli v petek zjutraj, smo odšli z brzovlakom ob 1. uri ter dospeli v Lille ob 5. uri popoldne. Prijazen in dostojen sprejem. Vseposod slavnostno razpoločenje. Mesto bogato iz okrašenju. Vse ulice polne tujcev. V soboto je na prostornem telovadišču nastopila lillska šolska mladina, dekci in deklice, okoli 5000. Rajalni nastopi in igre. Višji oddelek deklice je izvajal češke proste vaje iz leta 1920. Čehovi je došlo okrog 90 Sokolov in Sokolice, na čelu jim dr. Scheiner, dr. Vaníček, sestra Mala. Poljsko sokolstvo je poslalo tričlansko deputacijo. Popoldne smo nastopili v kroju, ko smo šli na kolodvor pričakovat sprosila Unije francoskih gimnazistov, ki so ga prinesli iz Nice ter ga izročili mestu Lille, da ga hranijo za dobo enega leta. — Skupno s francoskimi gimnazisti smo korakali v mestno hišo, kjer nas je sprejel maire Delory. Spometa smo bili Sokoli predmet velikih ovacij. Zlasti simpatično so pozdravljali Sokolice nastopivše v peštrih narodnih nošah vsaka po drugem kraju. Po sprejemu na magistratu, kjer je goste predstavil predsednik Unije Cazalet, sta govorila dr. Scheiner v imenu češkega in dr. Ravnihar v imenu jugoslovskega Sokolstva. Oba govora sta bila sprejeta z burnim odobravanjem. Na povabilo redakcije Echo du Nord smo Sokoli korporativno obiskali uredništvo tega zelo razširjenega časopisa. Tu di tu sta govorila dr. Scheiner in dr. Ravnihar ki je zlasti poudarjal, da Jugoslovani ob tej priliki privikrat nastopajo zunaj svojih državnih meja kot edinstven narod pod reprezentanco svojega Sokolstva. Ta trenotek imamo v visoki meri zahvaliti narod francoski, ki je s svojimi brezprimernimi žrtvami pripomogel k našemu ujedinjenju in osvoboženju izpod stoletnega jarma. Nešteta množica spremlja sprevode z godbami na čelu. Na javnih trgih so koncerti in plesi. Živahno vrvenje traja do ranega jutra. Na telovadišču so danes tekme. Tudi Čehi so postavili tekmovalno vrsto. Popoldne pričakuje predsednik republike Milleranda, da jutri belgijskega kralja. S predsednikom pridejo ministri prosvete, za javn adela, za higijeno in zdravje.

Vprašanje vesoljnega patriarha v Carigradu se nabaja na mrtvi točki. Kakor znano je zadnji pravoslavni carigradski patriarh Germanos V. že pred tremi leti umrl. Dasi kanonično določila zahtevajo, da patriarški presol ne sme biti dalj kot dva mesece anezaseden, vsled svetovnega veta Venizela ni prišlo do volitev in je vsa ta tri leta vodil carigradski patriarhat vikar Dorotej, ki je nedavno umrl v Londonu, kjer se je nahajal v politični misiji in zastopal grško stališče nasproti turškemu. Grki so hoteli volitve izvršiti februarja meseca, pa jih zopet niso mogli, ker je carigradsko vprašanje, ozir vprašanje ingerenca turškega sultana nerešeno, sedaj pa se položaj še bolj zamotan. Zato so se volitve zopet zavleklo.

Tekstilna industrija v Italiji. Produkcija tekstilne industrije se je v Italiji znižala na polovico, a prodaja na četrtino. Skladišča so prenapolnjena in v mnogih tovarnah delajo samo nekaj dni v tednu.

Kakšen je evropski mir?

Angleško vojno ministrstvo je objavilo zelo interesantne in poučne podatke o številčen stanju evropskih armad. Številke, ki jih spodaj navajamo, pa niti ne obsegajo številčno moč ruske sovjetne armade. Razmeroma je militarizem poleg Francoske najbolj razpahašen v Poljski. Tu so torej številke armad, ki "čuvaljo" evropski "mir": Francoska ima pod orožjem 309.650 vojakov, Poljska 600.960, Italija 300.000, Grška 250.000, Kraljevina SHS 200.000, Švica 200.000, Španska 190.000, Rumunija 160.000, Češko-Slovaška 147.000, Belgija 105.000, Nemčija 100.000, Švedska 56.200, Madžarska 35.000, Finska 35.000, Bulgarija 35.000, Avstrija 30.000, Portugalska 30.000, Holandska 21.000, Norveška 15.400, Danska 15.400. Skupno terej okrog 3 milijone vojakov. — Okrog treh milijonov ljudi je torej odtegnjenih produktivnemu delu v tej obuhajeni Evropi! Svetovna vojna je uničila nemški militarizem, mesto njega pa nastopa sedaj ententni! Kako naj narodi verujejo v svetovni, posebej še evropski "mir", ki ga čuvajo milijoni oboževanih ljudi? —

SPOR MED ČEŠKIMI KOMUNISTI.

Stari predsednik češkoslovaške parlamentarne skupine poslanec Teska je svoje mesto odložil, ker se ne strinja z njeno taktiko. Narodnostil ga bo dr. Šmeral.

Filipinci zreli za samovlado.

Poroča Charles Edward Russei

Ena stvar glede filipinskega vprašanja je popolnoma jasna, — namreč ta, da mora kongres ali preklatici ali pa izvesti Jones postaviti ter si hitro izbrati ali drugo stvar.

Jones postava, ki je bila odobrena v avgustu leta 1916 je na slovesen način obljubila filipinskemu narodu neodvisnost, kakorhitro bi ustanovil stalno vlado. Stavilo se ni drugega pogoja kot to, da ustanove svojo stalno vlado. Sedanja vlada, ustanovljena na temelju Jones postave, je bila uveljavljena leta 1917. Ustanovljena je narod Filipinskega otočja. Sestavljena je iz njega in obravljala jo on. Mogoče ima svoje napake, a stalna je in to je bila cela štiri leta.

Filipinci vedo to. Oni vedo, da se je nahajala štiri leta administracija skoro vsakega javnega urada v rokah dcahih Filipincev, cdobrenih od filipinske zbornice, prosto izvoljene od filipinskega naroda. Filipinci imajo neomajano zaupanje v odkritosrčnost in dobro vero Združenih držav. Oni čutijo sedaj, da so do zadnje erke izpolnili pogoje postave s svoje strani ter ne morejo razumeti, zakaj bi tudi Združene države ne storile svojega dela.

Tukajšnji Amerikanci, ki so naložili tukaj svoj denar ter si ustanovili svoje domove, niso mogli nikdar prepričati sami sebe, da bodo Združene države kdaj umaknile svoje suvereniteto nad otočjem ali da so kdaj nameravale storiti kaj takega. To je povs-m naravno. Leta in leta so si prizadavali ter se mučili, da bi njih naloženi denar nosil dobiček ter si ne morejo misliti, da bi Združene države odšle in jih pustile same. To se jim zdi naravnost neumljivo. Fizičnega dejstva Jones postave ne morejo zanikati. Zdi se jim pa, da mora popolna neodvisnost, katero je imel kongres v mislih, pomeniti teritorialno obliko vlade pod Združenimi državami ali pa podrejeno, odvisno državo.

Lahko rečete, da so vsi Amerikanci na Filipinih proti filipinski neodvisnosti. Očividno mislijo, da se bo nekaj polomilo, kakorhitro se bodo Združene države umaknile, čeprav nimajo za to svoje domnevanje nobenega temelja.

Proizvodi Filipinov prihajajo sedaj v Združene države prosti vsake carine in polovica filipinskih eksportov gre v Združene države. Če bodo dobili Filipinci neodvisnost, se bo takoj dvignil prot njih ameriški carinski zid. Ž njimi se bo postopalo kot z vsakim drugim tuji mnarodom.

Onega dne, ko bo prišlo do filipinske neodvisnosti, bosta doživeli filipinska industrija in trgovina velik udarec. To dejstvo je gotovo in očividno. Filipinski voditelji vedo to ter mislijo, da bodo dobili gotove koncesije od ameriških zakonodajalcev. Amerikanci na Filipinih ve to še veliko boljše in to je tudi vzrok njegove jeze. Ali mu morete kaj takega zameriti? Naenkrat bo padla vrednost ameriškega investiranega kapitala.

Mi moramo biti pfavični napram tem Amerikancem na Filipinih. Bili so trgovinski pionirji, k so imeli več poguma, značaja in podjetnosti kot navadni tradicionalni pionirji. Če se ozremo na njih delo grajenja, razvoja in financiranja, z ozirom na sladkor, riž in les, se nam zde kot pravi industrijalni in trgovski velikani. Ili v tako oddaljeno in novo deželo, vzeši nase tak riziko ter delati z energijo, katero je imenoval Stevenson peklenško, — vse to je vredno vsaj nekaj priznanja.

Ko pa so mi ti Amerikanci pripovedovali, da je gibanje za neodvisnost Filipinov omejeno na par političnih voditeljev, ki izrabljajo to gibanje v svoje lastne sebične svrhe, potem izgubim vsako simpatijo do njih in se moram celo smejati. Če v resnici kaj takega vrjamejo, bi jim moral neko povedati, da igrajo izgubljeno igro in da jim ni treba drugega kot iti ven ter povpraševati, če se hočejo prepričati o resnici.

Kdor hoče dobiti pravi ključ k položaju na Filipinih, mora imeti v mislih Indijo. Angleški oprijem na Indijo je bolj resno ogrožen kot je bil leta 1857 in bolj kot je bil pred 174 leti. Če bodo dobili Filipinci svojo neodvisnost, ali ne bo to dejstvo velikanska inspiracija za vse ljudi, ki se bore za neodvisnost Indije? V resnici je ni stvari na svetu, ki bi mogla v večji meri pospešiti nacionalistično gibanje v Indiji kot ravno neodvisnost filipinskega otočja.

Iz tega vzroka je cela sila angleškega upliva, ugleda in strategije obrnjena sedaj proti osvoboženju Filipincev. Ne vem, kako je ta stvar v Washingtonu, a na Filipinih je tako in to je vsakemu znano. Vso velikansko silo angleške trgovine, angleških bank in angleškega socialnega upliva se javno ali tajno uporablja proti neodvisnosti — Filipinov.

To ni nič čudnega. Z angleškega stališča je vprašanje življenske važnosti za angleške interese v več kot enem oziru. Če se bo Amerika umaknila s Filipinov, kakšno pravico bo imeli Angleži ko Hongkong?

V treh mesecih velika Nemčija.

"Berliner Tageblatt" priobčuje nestrpno izjavo nekega odličnega nem. politika na Tirolskem. Ako se Avstriji ne dovoli kredit, se izvrši v dveh ali treh mesecih združenje z Nemčijo. Še pred kratkim je narodna skupščina obljubila uradnikom deklade v znesku 12 milijard kron. To pomeni zvišanje letnega deficita od 42 na 54 milijard. Zato bo prišlo avtomatično do splošnega plebiscita za združenje z Nemčijo. Vprašanje je le, ali se bo vršil plebiscit v vsej Avstriji, ali pa samo v posameznih deželah. Alpske dežele bodo kompaktno za združenje. Skoraj gotovo bo tudi Gornja Avstrija glasovala za združenje, v Gornji Avstriji bodo kmetje tudi glasovali za združenje. Dunajsko meščanstvo je sicer proti, toda na Dunaju je merodajna socialna demokracija. Ako bodo alpske dežele kompaktno glasovale za združenje bodo Čehoslovaki skoraj gotovo zasedli Dunaj. V tem slučaju morejo samo socialni demokrati prepričati, da bi postal Dunaj s Spodnjo Avstrijo neodvisna država ali pa da bi se združil s Češkoslovaško. Po mojem prepričanju se bo to vprašanje najkasneje v treh mesecih odločilo. — Kakršen je položaj danes, je sodba nemškega politika pravilna.

POINCARE O GORNJEŠLEZIJSKEM VPRASHANJU.

"Temps" objavlja članek predsednika Poincareja o gorenješlezijem vprašanju, ki veli, da se je ljudsko glasovanje, ki ga je svojčas zahteval Lloyd George, izvršilo s takšnim pogoji, da je zid prevara. Poincare odklanja angleško stališče glede določbe meje, določbe versailleske pogodbe, nikakor ne vele, da se mora odločitev ravnati po večini zavezanih in pridruženih glavnih velitelj, namreč Amerike, Anglije, Francije, Italije in Japonske. Bi lo je nekaj groznega, ako bi v vojni? "Humanite" poroča tudi, da so nekatere komunistični usodi cele dežele in ako bi dve župani branili objaviti mobilizacijski letak. — To so znamenja,

ti svoje mnenje v vprašanju, ki se tiče svobode drugih.

FRANCOSKI VOJAKI SE UPIRAJO.

"Petit Parisien" poroča, da so vojniki iz taborišča Dijona v trenutku, ko bi morali odkorakati proti Renu Nemece zasedat, demonstrirali, da je moralo drugo vojaštvo demonstracije potlačiti. Nazadnje so vojaki vendarle odločitev ravnati po večini zavezanih in pridruženih glavnih velitelj, namreč Amerike, Anglije, Francije, Italije in Japonske. Bi vojniki so prepevali pesem "Vojna lo je nekaj groznega, ako bi v vojni". "Humanite" poroča tudi, da so nekatere komunistični usodi cele dežele in ako bi dve župani branili objaviti mobilizacijski letak. — To so znamenja,

Pašič je prepričan, da dobimo Koroško južno od Drave

Dne 18. maja je sejo ustavotvorne skupščine otvoril predsednik dr. Ribar ob 16.20. Prečitate so se prošnje in pritožbe, potem pa počelo vertifikacijskega odseka, da se izroči sodišču poslanec Angjelič.

Ministrski predsednik in minister za zunanje stvari Nikola Pašič je odgovoril na vprašanje poslanca Kučiča o članku v listu "Morning Post" glede odstopa luke Baroš Reki. Rekel je, da ta vest ni resnična, da pa ne smatra za potrebno, da jo demontira. Prva reška čena je bila izpraznjena 9. maja, druga pa 14. maja. Dne 20. maja se ima sestati komisija za razmejitve, da se določi skupna mejna točka med Reko, Italijo in Jugoslavijo. Mi nismo stopili v nikakva pogajanja.

Na vprašanje poslanca Milana Milanovića o pomoči Vranglovi vojski, je rekel Pašič, da nas begunci stanejo mesečno šest milijonov dinarjev za to, ker so vse druge države odrekle pomoč.

Na vprašanje poslanca Angjeličevića o volitvah za takozvano konstituanto na Reki odgovori ministrski predsednik, da je ta stvar še vedno na dnevnem redu, toda ker vlada nima točnih podatkov o volitvah, ne more o tem ničesar odgovoriti. Potrebno je predvsem, da se te volitve priznajo.

Na vprašanje poslanca Jovana Jovanovića o izvedbi pogodb, ki so se sklenile z Nemčijo, Avstrijo in Bolgarijo, je odgovoril Pašič, da Nemčija ni izpolnila vseh obveznosti mirovne pogodbe in da je zato nastal znani konflikt. Naše zadržanje bo odvisno od splošnega zadržanja drugih zaveznikov. Nemčija je priznala svojo pripravljeno, da nam da vagona in lokomotive ter se sedaj razpravlja vprašanje transporta. Na drugo vprašanje poslanca Jovanovića o naših opravkih v Parizu, Varšavi in drugod, je poudarjal Pašič, da za vojne naša poslanstva niso bila popolnoma tako, kakor bi bilo treba. Sedaj je prišlo do tega, da imajo nekatere države posteljice, pri nas pa so opravniki poslovo. To ni redno stanje, toda obstoja danes več ali manj povsod. Ne tretje vprašanje istega poslanca, kdaj bo poročal o zunanji politiki, odgovori ministrski predsednik, da vodi naša država skupno politiko z onimi državami, ki so bile z nami v vojni. Stojimo na stališču, da morajo naši sovražniki izpolniti obveznosti, katere so prevzeli. Vsako večje vprašanje moramo reševati v sporazumu z zavezniki.

O četrtem vprašanju poslanca Jovanovića pa je izvajal ministrski predsednik Pašič:

Razmejitve z Avstrijo na Koroškem je nad vse težavna. Sprva smo bili prepričani, da bo plebiscit končevalno odločil o usodi celovške kotline, ki je gospodarsko in geografsko ena celota. Prvotno je bila določena na Koroškem samo ena glasovalna čena. Kasneje smo dosegli, da se je plebiscitno ozemlje razdelilo v dve čeni. Prepričani smo bili, da bo izid ljudskega glasovanja ugoden za našo državo vsaj v čeni A. Toda podlegli smo tudi v tej čeni. Kako je prišlo do tega, še danes ni docela pojasnjeno. V bistvu smo morali priznati, da je bil plebiscit formalno pravilno izveden, poudarjali pa smo, da so se vršila pri plebiscitu na nasprotni strani velika nasilstva in sleparije, vsled česar smo pri razglasitvi izida ljudskega glasovanja vložili pri plebiscitni komisiji protest.

Ljudsko glasovanje je kljub v celoti neugodnemu rezultatu vendarle pokazalo, da se je pretežna večina prebivalstva na koroškem teritoriju na desnem bregu Drave izrekla za kraljevino SHS. Ker se je kasneje, ko se je izvršil plebiscit v Zgornji Šleziji kljub takisto za Nemce ugodnem izidu ljudskega glasovanja v tej pokrajini, pojavila v merodajnih krogih tendenca, da se prizna Poljski ozemlje s poljsko večino, deli, v katerih je večina prebivalcev glasovala za Nemčijo, pa Nemčiji, je naša vlada storila pri zaveznikih vse potrebne korake, da se isto načelo uveljavi in za nas na Koroškem. Stvar še ni rešena in veleposlaniška konferenca o tem vprašanju še ni razpravljala. Mi stojimo krepko na stališču, da mora Koroška na desnem bregu Drave, kjer so bile večine za Avstrijo, ne pridružiti avstrijski republiki. Dne 26. marca smo poslali veleposlaniški konferenci v Pariz noto, v kateri smo naglasili med drugim:

— Pri plebiscitu na Koroškem dne 10. oktobra 1920 je glasovalo za državo SHS 15.278 glasovalnih upravičencev za Avstrijo pa 22.025. Kraljevina SHS je dobila na desnem bregu reke Drave 10.405 glasov, na levem bregu pa 4874 glasov, dočim je bilo za Avstrijo na desnem bregu oddanih 10.093 glasov.

Iz tega je razvidno, da se je na Koroškem južno od Drave pretežna večina prebivalstva izrekla za kraljevino SHS. V noti se nato vlada sklicuje na pedeset točke saintgermanske mirovne pogodbe, katerih smisel podpira našo zahtevo, da se vse koroško ozemlje na desnem bregu reke Drave, ki tvori z našo državo narodno, zemljepisno in gospodarsko celoto, priklipi h kraljevini SHS.

Ministrski predsednik Pašič je nato naglašal, da je kraljevska vlada veleposlaniško konferenco zapolnila, da reši koroško vprašanje v tem smislu, da se bo ob priliki razmejitve med našo kraljevino in Avstrijo določil kot naravna meja reka Drava in prisodi ozemlje južno od Drave naši kraljevini. Ministrski predsednik je zaključil svoja izvajanja, poudarjajoč: Rečunam s tem, da bo nam veleposlaniška konferenca priznala ozemlje, ki je po pretežni večini glasovalo za našo kraljevino. Ne moremo presoditi, ali se bo Avstrija — združila z Nemčijo, toda v interesu miru zahtevamo da se nam da sigurne strategične meje nasproti Avstriji. Smer nemške in avstrijske politike gre za tem, da z vsemi silami oslabi naš narodni življenjski povsod, in si zgradi nemški most na Jadran. Vsled tega se je vršila na Koroškem sistematična nemška kolonizacija. Ker so bili Nemci gospodarsko inočinjski, se je mnogo naših bratov na Koroškem izneverilo svojemu narodu in utonilo v nemškem morju.

Kakor rečeno naša vlada je storila svojo dolžnost ter poslala omenjeno noto veleposlaniški konferenci. Počakajmo sedaj na rešitev, ki bo, kakor se nadajamo, za nas ugodna. (Izvajanju ministrskega predsednika je vsa zbornica vibrano pritrjevala in plaskala).

Skupščina je nato prešla na dnevni red.

KAKO JE S PROMETNI SREDSTVI V RUSIJI?

Sledeča ruska komisija statistika nam odgovarja: V vsi Rusiji je 62.000 verst (1 versta — 1067 m) železnih tirov z 19.157 lokomotiv, med temi 56,7% pokrovanih, 455.132 vagonov, med temi 350.000 uporabljivih. Popravila se izvršujejo precej zadovoljivo, promet naraste, dasi ga ovira pomanjkanje kuriva. Na 5000 verst železnicega tira so morali promet popolnoma ustaviti. Tračnice in drugi železniški material je v precej mizernem stanju, tako da bi morali nadomestiti kakih 13.000.000 pragov, a jih je samo 5.000.000. Manjka pa predvsem brzojavnega in telefonskega materiala. Telefonskih aparatov je samo 38.000 in še od teh bi bilo treba 32.000 popraviti. Telegrafskih aparatov je 10.250, med temi 8500 neporabnih. In tako navaja statistika še vse polno težkih in slabih rezultatov pre-

KJE STA MOJA DVA SINA JOŽE IN JAKA GROBOLŠEK? JOŽE NI ZADNJE PISAL LETA 1910, IZ RED LODGE, MONT., BOX 50, IN JAKA PA LETA 1909, IZ ADAMSON, OKLA. PROSIM JU, DA SE MI OGLASITA, ALI PA JE KDO VE KAJ O NJIMA, DA MI PORUČI. — Marija Grobolšek, Volše pri Sv. Gori, pošta Vače pri Litiji, Slovenija, Jugoslavija. (15-16-6)

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino, sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, ali poslati denar v domovino, da se ga potnik sam kupi, pišite najprvo za tozadnje pojasnila na znano in zanesljivo trdiko. FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street New York (Advertisement)

NADALJNI PRIZOR IZ TULSE.

Pesnik.

Francoski spisal Del. Mardrus.

Pesnik se je prebudil onega jutra zelo slabega razpoloženja. Ta-ki se je kopala v solnčnem svitu ter v hladni jutranji sapici. — Kako lepo je vse! — je vzdih slabega želočca. Pesnik pa nima nobenega želočca. To, kar ima, — imenuje srce.

— Moje srce je žalostno — si je mislil.

Ker pa je bil pesnik, je napravil povsem naravno celo dramo iz tega enostavnega ugotovila. — Potem, ko je bil oblečen, je pričel igrati to dramo, ko je stopil v sobo svoje žene, z obrazom, ki jo je zelo presenetil.

Poleg svojega talenta, ki je že proslul, je imel ta njen mož obraz ki je bil lep in mičen in ki je nosil izraz velikega navdušenja. — Mala žena se je pričela tresti pred blede masko, ki si jej je onega jutra predstavila, z žaloigro napisano v vsaki potezi.

Sumila je od prvih dni svojega zakona naprej, da ji bo povzročil njen mož trpljenje, čeprav ni vedela, na kakšen način. — Uboga mala ženica! Sedaj je čutila, da se je pričelo njeno življenje žalosti.

— Kaj pa je s teboj? — je vprašala preplašena. — Odgovoril ji je z mrkim glasom: — Jaz ne vem.

— Vidiš, — si je mislila, — že se me je navdical. Obžaluje izgubo svoje prostosti. Čutim, da potrebuje novih virov za inspiracijo. — On me ne ljubi več. On ljubi neko drugo!

— Marko, — ga je prosila ter sklenila roki. — Povej mi vse! — Vsak trenutek se bo pričela jokati, — si je mislil. — Nekaj resnega se bo zgodilo na vsak način.

Atmosfera je bila ustvarjena in on je bil zadovoljen. Bil je na svojem mestu kot pesnik. Želel je obdati položaj s svitom romanitike. Hotel je razširiti svojo melanholijo preko cele hiše.

Omahnili so na stol poleg žene ter si podprli glavo z obema rokama. Ker pa je bila njegova pozna ona žalosti, je čutil naenkrat, da se ga je polastila resnična žalost.

— Želim si biti mrtev, — je zamrmral.

Nato je pričela ona jokati. — Bilo je v onem trenutku, ko je vstopila kuharica ter vprašala za poveleja. Videla je gospoda in gospo v solzah ter obstala, vsa preplašena na pragu.

Jokati se, ko sta bila oba tako mlada in šele tako malo časa poročena!

Stopila je par korakov naprej v sobo ter vprašala: — Kaj naj dam za zajutrek danes, madama?

Njen glas pa je skoro izmril, še predno je končala stavek.

Tudi ona se je pričela solziti. Ker pa se je aramovala svoje ginjenosti, katere si ni znala pojasniti, je zbežala iz sobe, da skrije svoje ginjenje.

Par minut pozneje je vstopila hišna, ki je bila posvarjena že vnaprej. — Marko, prosim te, povej mi vse.

Nekdo je trikrat potkal na vrata. Bila je v resnici hišna. — Sledil ji je majhen psiček, katerega je bila odvedla na jutranji izprehod. Mali psiček, ki je videl svojego gospodinjjo jokati, je skočil za njeno kolena ter dajal na pasji način izraza svojemuo sočutju. — Moj Bog, kako melanholično je vse tukaj! — je vzkliznil pesnik.

Nato je počasi vstal ter zapustil sobo. Vzel je svoj klubok in pal-

co. V par minutah je bil na cesti, ki se je kopala v solnčnem svitu ter v hladni jutranji sapici. — Kako lepo je vse! — je vzdih slabega želočca. Pesnik pa nima nobenega želočca. To, kar ima, — imenuje srce.

— Moje srce je žalostno — si je mislil.

Ker pa je bil pesnik, je napravil povsem naravno celo dramo iz tega enostavnega ugotovila. — Potem, ko je bil oblečen, je pričel igrati to dramo, ko je stopil v sobo svoje žene, z obrazom, ki jo je zelo presenetil.

Poleg svojega talenta, ki je že proslul, je imel ta njen mož obraz ki je bil lep in mičen in ki je nosil izraz velikega navdušenja. — Mala žena se je pričela tresti pred blede masko, ki si jej je onega jutra predstavila, z žaloigro napisano v vsaki potezi.

Sumila je od prvih dni svojega zakona naprej, da ji bo povzročil njen mož trpljenje, čeprav ni vedela, na kakšen način. — Uboga mala ženica! Sedaj je čutila, da se je pričelo njeno življenje žalosti.

— Kaj pa je s teboj? — je vprašala preplašena. — Odgovoril ji je z mrkim glasom: — Jaz ne vem.

— Vidiš, — si je mislila, — že se me je navdical. Obžaluje izgubo svoje prostosti. Čutim, da potrebuje novih virov za inspiracijo. — On me ne ljubi več. On ljubi neko drugo!

— Marko, — ga je prosila ter sklenila roki. — Povej mi vse! — Vsak trenutek se bo pričela jokati, — si je mislil. — Nekaj resnega se bo zgodilo na vsak način.

Atmosfera je bila ustvarjena in on je bil zadovoljen. Bil je na svojem mestu kot pesnik. Želel je obdati položaj s svitom romanitike. Hotel je razširiti svojo melanholijo preko cele hiše.

Omahnili so na stol poleg žene ter si podprli glavo z obema rokama. Ker pa je bila njegova pozna ona žalosti, je čutil naenkrat, da se ga je polastila resnična žalost.

— Želim si biti mrtev, — je zamrmral.

Nato je pričela ona jokati. — Bilo je v onem trenutku, ko je vstopila kuharica ter vprašala za poveleja. Videla je gospoda in gospo v solzah ter obstala, vsa preplašena na pragu.

Jokati se, ko sta bila oba tako mlada in šele tako malo časa poročena!

Stopila je par korakov naprej v sobo ter vprašala: — Kaj naj dam za zajutrek danes, madama?

Njen glas pa je skoro izmril, še predno je končala stavek.

Tudi ona se je pričela solziti. Ker pa se je aramovala svoje ginjenosti, katere si ni znala pojasniti, je zbežala iz sobe, da skrije svoje ginjenje.

Par minut pozneje je vstopila hišna, ki je bila posvarjena že vnaprej. — Marko, prosim te, povej mi vse.

Nekdo je trikrat potkal na vrata. Bila je v resnici hišna. — Sledil ji je majhen psiček, katerega je bila odvedla na jutranji izprehod. Mali psiček, ki je videl svojego gospodinjjo jokati, je skočil za njeno kolena ter dajal na pasji način izraza svojemuo sočutju. — Moj Bog, kako melanholično je vse tukaj! — je vzkliznil pesnik.

Nato je počasi vstal ter zapustil sobo. Vzel je svoj klubok in pal-

Nikolaj Semjenov.

Josip Velkavrh.

Ne vem, v katerem grobu počivajo njegove kosti in že zdavnaj bi bil pozabil nanj, če bi ne videl tolikokrat njegove slike, ki jo hranim med svojimi spomini na svetovno vojno. Majhna je ta slika in že vsa oblečala, na njej pa se še dobro pozna njegov poslednji poljub, ki ga ji je utisnil v trenutek, ko je odhajala iz telesa njegova duša, da pozdravi še enkrat ljubo ženo in dete, ki ju vidim v njegovi družbi na tej borni sliki.

Bilo je v drug zimi minule vojne. Ž njimi, ki so zašli v plen sovragu, je bil tudi on. Zajeli so ga nekje v Karpatih in vlačili ranjenega v množičnem žvižganem vagonu od mesta do mesta. Ko je prišel vlak z ujetniki do našega taborišča, so ga položili na trd voz in ga prepeljali v barako, kjer je bila nastanjena bolnica za vojne ujetnike. Tu sem se seznanil z njim in pokramtjal vselej, kadar me je vodil posel mimo bolniških postelj, ž njim par besed. Težko me je razumel, nepravilnega ruskega jezika, a vendar so besede, govorjene iz sreca, segle v srce.

Ko vsa bila že bolj znana, me je, ker je vedel, da upravljam pošto vojnih ujetnikov, nekoč zapupno vprašal:

— Gospodin, kdaj pride zame pismo?

— Ej, kmalu bo prišlo, Nikolaj, — sem ga potolažil ne sluteč, da govorim resnico.

Tisto noč je Nikolaj, ki je bil že blizu konec, izredno dobro spal. Zjutraj sem mu takoj po zdravniški viziti sam nesel k postelji "pošiljko", ki je prišla zanj od njegove žene.

— Glej, Nikolaj, tu je zate več kot pismo!

Sklonil se je pokonci, hlastno pograbil zavoj in poljubljal prvi pozdrav svoje daljne domovine. Zbral je svoje poslednje močine in s trudom razmotal zavitek, v katerem je bilo nekaj presušenega kruha, zavitek čaja in platnena vrečica s sladkorjem. Koščeki roki sta blagoslavljali darove rodne zemlje, v očesu pa mu je zablestela velika in poslednja solza.

— "Gospodin, pisma ni!"

Goboko je vzdihnil, se sklonil na slavno blazino in zrl nemo na poslano stvar.

Tovariš, ki je ležal poleg njega in ki je dobil od doma že več pošiljatev z vložnimi pismi, pristopi in pokaže na vrečico s sladkorjem:

— "Gotovo je tu notri pismo."

Odvzel mu je vrečico in fotografiral iz nje drobno pismo s fotografijo, ki jo hranim še danes.

— "Tu, Nikolaj!"

Nemo je dvignil glavo, segel po pismu, ga odprl, a ne prebral. Oči so mu zastale na sliki njegovih dragih. Krčevito je stisnil sliko k sebi, pritisnil na ledeni ustni, še enkrat vzdihnil in sklenil...

Pokopali so ga tam gori sredi jelovega gozda, kjer se danes smeva zapuščeno ujetniško pokopališče.

Kadar se zamislim nazaj v one dni strašnega trpljenja, pregledujem spomine na svoje ruske znance, izmed katerih mi je najdražji slika Nikolaja Semjenova. Vselej, ko jo zazrem, vidim, kako se dvigajo njegove koščene roke, blagoslavljajoče svoje drage. Bog ve, kje so in kako jim je. A on, ki se umislil Nikolaja, gotovo tudi ni pozabil njegovih, ki se morebiti čakajo odrešenja. Da bi že skoro

Nechloveska barbarstva v tržaških ječah.

Republikansko glasilo "L'Emancipazione" priobčuje članek o naravnost nevrjetnem barbarskem mučenju komunistov, zaprtih v tržaških ječah. List piše: "Kar se dogaja s komunisti ki so bili te dni zaprti v tržaške ječe, nam poganja v obrez dedice. Imamo vtis, da smo šli za par stoletij nazaj ali da živimo med črnimi plemeni. Poslušajte, italjanski državljani Trsta! Vse, ki so bili zaprti radi zadnje komunistične "zarote", so podvrgli orožniki resničnemu telesnemu trpinčenju, da bi tako iz njih izsilili priznanje ali jim pod pritiskom krčevitih telesnih bolečin izvabili kako ovadbo. Navesti hočemo nekatere slučaje. Zaprtega Scabarja so slekli do nagega in pretepli do krvi. Izbili so mu zobove. Izvršili so nad njim takozvani "ples sv. Antona", ki obstoja v tem, da bijejo človeka toliko časa po prsni, dokler ne začne bljuvati kri. — Zaprti Vidali je bil tepen do krvi. Zadržali so ga okoli vratu in ga toliko časa stiskali, da je postal plav in padel v nezavst. — Ujetnika Canzianija so slekli do nagega in ga pretepli z bikovko do krvi. Da bi mu izsilili priznanje, so mu zvezali spolne ude z vrvice in vlekli toliko časa, a se je onesvestil. — Zaprtemu Hrovatinu niso ali dva dni nič jesti. Postavili so ga pod mrzlo škropilo, kjer je moral stati dve uri. Postili so ga nato nagega. Prisilili so ga, da je moral hoditi po kolenih čez pod, ki se ga bili posuli s soljo, in ga medtem pretepli z bikovimi žilavkami po bedrih. — Ujetnika Gravino, Apollonija, Kekorasea in Tomaskoviča so slekli do nagega in jih pretepli. Ti čini so se dogodili in se dogajajo v tržaških zaporih. Zahtevamo, da se prične nemudoma preiskava, ki jo je treba poveriti sodnikom našega sodišča. Zahtevamo, da se dvigne proti storilecem teh lopovščin obtožba radi veleizdaje. Kajti poniževati Italijo na stopnjo, ki jo stavi pod Turčijo, je za nas pravi in resnični zločin veleizdaje. Nemudoma naj se prične preiskava. Ta zahtevamo že radi dobrega imena Italijanov. Začne naj se brez odloga preiskava, ki bo prav kmalu spravila na dan krivca. Tu ne gre za komuniste in ne za upornike; tu gre za našo civilizacijo, ki je ne sme nihče na tak način mazati. Taka barbarska grozodejstva se niso vršila pri nas niti v najbolj nagnusnih in najbolj osvobozenih dobach naše politične zgodovine.

Poljaki o Italijanih.

"Rzeczpospolita" piše: "Osebe, ki se jim je posrečilo prekorati mejo Gornje Šlezije, pripovedujejo, da Francozi skušajo ublažiti in pomiriti razburjene duhove. Angleži unikajo svoje oddelke za Odru in le Italijani so se spustili v vojno z ustaši. Te veste potrjujejo telegrami s Sosnoveca, ki poročajo, da so v poteku raznih spopadov padli v Šleziji dva italjanska častnika in deset vojakov. Človek bi mislil, da so pravzaprav vse entente čete ravno zato poslale v Gornjo Šlezijo, da bi ublažile sovražnost in da bi Angleži in Italijani morali slediti Francozom. Toda zgodilo se je drugače. Mogoče je še razumeti, da si Angleži glede vsega umivajo roke. Toda mnogo težje je razumeti nenadno bojevitost Italijanov. Na to bojevitost pa zidaj Nemci svoje nade, kajti "Neue Freie Presse" se zanaša na to, da general "de Marian nastopi energično in v teku treh dni potlači ustašo". Italijani so narod z zelo bojevitim temperamentom kakor so to pokazale njih zmage v času velike vojne. Posebno po premirju se je italjanske armade polastila nezasišana hrabrost in pogum za atako. Nobena reč je ni mogla več držati nazaj. Čitatelji, ki bi radi znali kaj podrobnejšega o tem triumfalnem pohodu, najdejo to v "Les Archives de la Grande Guerre", mesečniku, ki se izdaja pod patronatom bivšega predsednika francoske republike Poincaré ter maršalov Foch in Jaylor. Ta razval Avstrijev, ki se že niso hoteli več bojevati, je prešel v zgodovino pod imenom velike bitke pri Vittorio Veneto. General Diaz jo je imenoval v svojih komunikacijah "največjo, brezprimerno bitko v svetovni zgodovini". Vsekakor se jim mora priznati, da je bila to v gotovem oziru "brezprimerna". Ali bi se Italijani želeli pokriti z novo vojno slavo v Gornji Šleziji za narod, ki je sam šele pred nekaj desetletji dobil svobodo, bi bile to zelo dragocene in lepe lavorike!"

Poslanec Brodar za Slovenske vojake.

Poslanec Brodar je stavil na ministra vojne in mornarice naslednja vprašanja: 1. V Makedoniji služijo v III. armadi množestvilni vojaki iz Slovenije, istotako v Negotinu, Srbija. Njih želja je, da bi mogli vsaj parkrat v letu za časa svojega službovanja posetiti svoje roditelje, a to jim radi previsokih železniških stroškov ni mogoče. Gotovo je v interesu dobre vojne uprave, da zadovolji vojaške, v čemur le morš, a posebnost v tem, da se družinske vezi med roditelji in njihovimi sinovi ohranijo kar najrječneje. Zato bi bilo dobro, da vojna uprava sama omogoči vojakom, da morejo posetiti svoje roditelje in da jim plača vožnjo. Obiski roditeljev ne pomenijo sprehodov, kakor jim vojna oblast odgovarja na njihove zahteve, ampak so velikega etičnega pomena za vzdrževanje družinske skupnosti in vseh lepih lastnosti, ki izvirajo iz nje. Vprašam torej, da li hoče vojna oblast vojnikom na svoje stroške omogočiti, da vsaj parkrat na leto za časa svojega službovanja posetijo svoje roditelje? — 2. Slovenski vojniki III. armade in v Negotinu, Srbija, bi želeli, da se jim omogoči lastna kuhinja, to je, kuhinja po slovenskem načinu, kar

priložilo njim in vsem dobrim zemeljskim svetem Rusije.

Kosti Nikolajeve pa bodo skoro sprhnele gori v germanski zemlji. Njihov prah se bo pomešal s njno in zrastle iz nje drevo, ki bo s svojo tajinstveno senco obje-

lo in odrešilo vse človeštvo,

je v drugih armadah že dovoljeno. Vprašamo vas, ali hočete to zadevo urediti tudi v III. armadi in v Negotinu? — 3. Slovenski vojniki II. armade v Makedoniji so vsi malarčni. Zopet en dokaz, kako opravičena je naša zahteva, da se premostijo v domače kraje, na tihih klimo so navajeni. In zato vprašamo naposled, ali hoče minister vojake iz slovenskih krajev prenesti v slovenske kraje, da jih ohrani pri zdravju in življenju? — Prosim za pismeni odgovor. — Janez Brodar, narodni poslanik.

Angleški tovorni parnik Seapool je zadel sredi Atlantika v ledeno goro, a se ni potopil ter se nahaja na poti proti New Yorku. Letos je sploh opaziti sploh nenavadno številno ledenih gor.

Rada bi zvedela za naslov svojega očeta FRANKA KOMAT, doma iz Velike Luke na Dolenjskem. Čenjene rojake prosim, ako kdo ve za njega, da mi naznani njegovo naslov, ali naj se pa sam oglasi, ker mi imam važne stvari za povedati. — Frances Komat, 727 E. 157. St., Cleveland, Ohio. (13-15-6)

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov .. \$9.—
Cipar grozdje največje in najsladkše jagode, boksa 50 funtov \$8.—
Malo črno grško grozdje, zelo sladko, boksa 50 funtov \$7.—
Posište \$3. na račun vsake bokse ki naročite in pošlji bomo takoj.
BALKAN IMPORTING CO.
51-53 Cherry St., New York, N. Y.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA
5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA
27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado,

GLAVNI ODBOR

Predsednik: JOHN PEKEC, 4450 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIKA, Box 38, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SAKSEB, 4822 Wash. St., Denver, Colo.
Zaplanikar: ROBERT BOLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSIP VIDETIČ, 4486, Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Cestnat St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR

Predsednik: JOHN GERM, 817 East C. St.
MIHAEL KAPSCH, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLA KOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POBETNI ODBOR

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1206 Berwald Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOČMAN, 1203 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 600-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

SKRBEVALNI ODBOR

Predsednik: FRANK BOYTZ, RR. 2, Box 122, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 209, Ely, Minn.
PETER GERSELL, 4464 Wash. St., Denver, Colo.

VEŠEVNI ZDRAVNIKI

Dr. E. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Vse glasne naklade in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prošnje in zahteve pa na predsednika glavnega poročnega odbora.

Iz urada glavnega tajnika Z. S. Z.

Prevedena postava mladinskega oddelka, katere je sprejeta na zadnjem zasedanju državne zakonodaje. Senatski Bill No. 350. By Senators Young Booth in Steele.

Relating to Fraternal and other Insurance and to amend an Act to provide an Insurance Code for the state of Colorado; to regulate the Organization and Government of Insurance Companies and there others doing business therein; to create an Insurance Dept. in the State of Colorado and to define the Powers and duties of such department. To provide penalties for the violation of the provisions of this Act; and repealing all acts and parts of acts in conflict therewith and declaring an Emergency, approved April 15, 1913.

To be enacted by the General Assembly of the State of Colorado. Zgoraj omenjena postava se naslanja na sledeče:

Točka 37 a) (1) Smrtnina in druge podpore za življenja otrok v tej državi je narejena na gotove omejitve. Vsaka bratska organizacija, ki ima pravico posloovati v tej državi in ki ima svoja krajevna društva, lahko sprejme v svoja pravila oziroma doda k pravilom za pomoč v slučaju smrti njih otrok med starostjo od 2 let do 18 let. Dovoljuje v prvi vrsti, da morajo biti vse take smrtne oziroma police otrok narejene na prave starše otroka. Pravi starši svojih otrok jih lahko dajo zavarovati proti gotovi svoti v slučaju smrti. Vsaka krajevno društvo organizacije, ki ima dovoljenje do poslovanja v tej državi, lahko sprejema otroke. Toda otroci naj ne imajo robove pravice do kake volitive ali vodstvo pri tem oddelku. Skupna zavarovalnina v različnih letih pa nikakor pod nobenim pogojem ne sme presegati svote kakor je navedeno in sicer: za 2 leti starega \$34, tri leta \$40, štiri leta \$48, pet let \$58, šest let \$140, sedem let \$168, osem let \$200, devet let \$240, deset let \$300, enajst let \$380, dvanajst let \$460, od trinajstega do petnajstega leta \$500, od šestnajstega pa do osemnajstega leta nikakor več ne, kakor do svote \$600, dokler ne bode v tem oziru drugače sklenjeno.

Točka (2). (Oporoke in njih stanje.) Nobena policia ne sme postati pravomočna, dokler otrok ni zdravniško preiskan od postavno priznanega zdravnika. In tudi se ne sme sprejeti tega oddelka, dokler ni 500 takih polic ali oporok izdanih in da se plača vsaj en cent, in ne kadar zovet pade število pod štivo 500. Vse take police se morajo izdelati natanko v smislu Standard Mortality Table of the English life Table No. 6. in na podlagi proti 4 odst. procentu za enkrat. Ako je pa fond dovolj visok, se tudi lahko naloži kot v rezervni fond. In tak rezervni fond se lahko porabi, kadar se to potrebuje v tem oddelku.

Točka (3). Vsaka organizacija, katere posuje s tem oddelkom, mora gledati na to, da se vrši v smislu prve smrtinske lestvice, Standard Mortality po 4 odst. procente, kakor je to navedeno v točki (2). Ta fond mladinskega oddelka se mora imeti absolutno samo za smrtinske podpore v slučaju smrti otroka. Vse korespondence med glavnim uradom kakor tudi knjigovodstvo, mora biti popolnoma ločeno od drugega poslovanja organizacije. Dalje, kadar otrok spolni srednjo starost, lahko premeni stari certifikat z novim in se lahko k staremu certifikatu tudi doda kot kredit ali toliko višjo zavarovalnino v primeri z njegovo starostjo. V tem oziru pa imajo legalno pravico le pravi starši otroka, nima v nikake pravice katere druga oseba preminjati in zahtevati nove police za otroka.

Točka (4). Finančno poročilo mora biti narejeno na podlagi forme, katere preskrbi v to svrhu zavarovalniški oddelk države Colorado. Vse mogoče premembe, kakor na pr. stanje blaginje mladinskega oddelka, stanje članstva oddelka, sedanja starost, starost ob pristopu 8 itd., se ne sme mešati s starostnim oddelkom v nobenem slučaju. Vse druge se mora vpoštevati natanko, kakor je navedeno v (3.) točki.

Točka (5). (Posebni asesment.) Vsaka organizacija ima pravico, da si uredi pravila, da si uvede generalni fond za stroške tega oddelka. Tudi ta fond se ne sme nič vmešavati med starostni oddelk. Pravila morajo biti natančna v tem oziru.

Točka (6). Ako starši otroka sami pustijo organizacijo ako so bil izavarovani in da hočejo plačevati za otroka, kateri je bil sprejet v organizacijo za časa, ko so bili še njegovi starši člani, se v tem slučaju lahko še otrok pridrži v organizaciji, ako pravi starši takega otroka plačujejo asesment.

Točk (7). Ta točka sprejeta kakor sledi, se naznanja vsem bratskim podpornim organizacijam, katere imajo postavno dovoljenje do poslovanja v državi Colorado pod točko za regulacijo bratskih podpornih organizacij, sprejeta 2. junija 1921.

Točka (40). Od in do časa, ko je bila sprejeta ta postava, je bilo protizakonito vsaki organizaciji ali posamezni osebi ustanovljati ali agitirati v državi Colorado in sprejemati otroke obojega spola pod 15. leti v organizacijo.

Vsaka oseba, katere dela namenoma ali nevedoma, da izdaje police novo pristopnim po letih, kakor je tukaj omenjeno (to je za starostni oddelk), bode kaznovana, kakor je tukaj navedeno. Kazen je ne manj kot \$25 do \$50, ali pa zapor v okrajni ječi od tiste county, kjer se pogrši do časa, ne manj kot 3 mesece, ali več kot 6 mesecev ali pa oboje, zapor in plačilo.

PODOBE IZ SANJ

Spisal: Ivan Cankar

Te "Podobe iz sanj" so bile napisane v letih strahote 1914—1917. Zato je razumljivo, da marsikatera beseda ni tako postavljena kakor bi po vsej pravici morala biti, in da je marsikatera zastrta in zabrisana. Vendarle pa naj ostane vsaj, kakor je bilo; za ogledalo teh težkih dni in za spomin.

Jesen 1917.

IVAN CANKAR.

GOSPOD STOTNIK

Dokaj časa je že, da so zadobile moje sanj in pač sanje vsakega človeka čisto novo, prav posebno lice. Nič več niso puste blodnje, bežne megle, ki se brez smisla in vzroka prelivajo druga v drugo ter se nazadnje razpuhte v nič. Niso več tiste sanje, ki jih človek zjutraj strmeč ugleda z zaspanimi očmi ter napol smehljaje, napol jezen zamahne z roko: "Vrag vas vzemi, odkoder vas je dal!" — in ki nato smešno ozko odkobalijo v brezno, kakor se ob rani zarji škrajte poskrijejo v gozd. Sanje, ki jih sanjam zdaj jaz in ki jih sanjaš ti, so senca prave resnice; pač so oblike strahotno povečane, nadvse čudno pokvočene in skrivence, toda resnica le ostane, spoznaš jo koj in srec ti je žalostno.

Hladno jesensko jutro je bilo, megle so se vlačile po dolini in se plazile ob strmih gorah, na vrhu se je v žarkih zgodnje zarje belil prvi sneg, ki je bil zapadel ponoči. Nebo je bilo jasno; še se je spominjali na polnočni sneg in na mrzle jutranje zvezde, ali že je čakalo solnce.

Gledal sem skozi okno; to okno še nikoli ni bilo umito, zato sem gledal kakor skozi pajčolan, razločil pa sem natanko vse, kar se je godilo pred menoj; tudi glasovi so bili v čistem jutranjem zraku tako jasni, da sem slisal in razumel vsako besedo. Dvoršče je bilo za ped navisoko posuto s

Nečuvena nasilstva.

V Pazinu so fašisti napadli sodnika Stanko Rodiča in njegove brata Milana. Pretepali so ju z debelimi palicami in bi ju gotovo usmrtili, da ju niso rešili orožniki. Oba sta zadobila več znatnih poškodb.

Dne 4. maja se je pripeljala z avtomobilom četa s samokresi obojenih fašistov v vas Jakci. — Šli so v župnišče in prisilili starega župnika, da jim je odprl vse prostore in blaginje hranilnice, na kar so pričeli s preiskavo. Po metali so vse pohištvo in knjige skozi okno in pred cerkvijo zaglali. Ko so svoje vandalsko delo opravili, so odšli in zagrozili župniku, da ga še obiščejo in da bo to imelo zanj težke posledice. Šele popoldne sta prišla na lice mesta dva orožnika, da ugotovita škodo.

V Pazinu je 3. maja neki fašist pozval finančnega nadzornika — Strublja pred "fašistovsko sodnišče". Obravnava pred to sodnišče je bila kratka in so Strublju zapovedali, da mora tekom osmih dni zapustiti Pazin in se podati čez mejo.

Dne 4. maja so vdrl fašisti v župnišče na Rižani pri Kopru. — Ravno ko so bili župnik in njegovi ljudje pri kosilu. V kuhinji so razbili vse, kar jim je prišlo pod roko. Nato so šli v župno pisarno in uničili vse matice in knjige. — Župniku so zapovedali, da ne sme več moliti in pridigovati v slovenskem jeziku.

Zavarovalniški oddelk ima v tem oziru polnomoč vzeti pravico do poslovanja, ako krši zgoraj omenjeno.

Toraj naj bo še enkrat povedano, da samo pravi starši imajo pravico svoje otroke zavarovati od enega leta naprej, zato dobe police ali oporoke za pogrebne stroške oziroma smrtino, svoto, kakor se dviguje s starostjo med leti. Svota ne sme presegati, kakor je spodaj navedeno na lestvici. Med starostjo let:

1 do 2	\$ 30.00	8 do 9	\$200.00
2 do 3	\$ 34.00	9 do 10	\$240.00
3 do 4	\$ 40.00	10 do 11	\$300.00
4 do 5	\$ 48.00	11 do 12	\$380.00
5 do 6	\$ 58.00	12 do 13	\$460.00
6 do 7	\$140.00	13 do 15	\$520.00
7 do 8	\$168.00		

Točka (3). Ta postava je amandirana po točki (40.) državne postave in je postavno priznana za vse "old line" insurance kompanije in jim da polno moč istim poslovti in izdajati pogrebne police v državi Colorado, sporazumno s postavami, katere so bile sprejete dne 5. aprila 1921 v Denver, Colorado, U. S. of America.

To so točke, katere se je sprejelo v zadnji državni zakonodaji države Colorado. Predstavil sem v slovenski jezik, da se članstvo Zapadne Slovanske Zveze naprej informira o mladinskem oddelku.

V smislu zgoraj omenjene postave bodem spisal pravila mladinskega oddelka ter jih predstavil konvenciji v odobritev.

Z bratskim pozdravom

črnkastim prahom, ki se je bil čez noč spremenil v mastno blato; s prav takim prahom so bile pokrite tudi nizke strehe barak in uvelo listje oreh, ki je stal samoten sredi dvorišče; pod tem orehom je držal vojak na uzdi osedlanega konja, ki je pohrskal in vztrepetaval od hlada in nemira.

V dolgi, ravni vrsti je stala kompanija, napravljena, da se šetisto uro napoti na bojišče. Stali so tam kakor od kamna, nobeno oko ni trenilo; sloka telesa so bila narahlo upognjena pod bremenom težkih nahrbtnikov. Nikoli poprej nisem videl na enem samem temnem kraju toliko mlade lepote. Vsi obrazi so bili še zelo mladostni, skoraj otroški in vsi so bili sveži, kakor v rosi in zarji umiti tudi v očeh je bila svetla rosa, gledale so kakor iz daljnih krajev, iz lepih sanj; vse pa so bile nepremično uprte v gospoda stotnika, ki je s počasnim, malobrižnim korakom stopal pred nemo vrsto gori in doli.

Stotnik je bil sila visokega života, za glavo je bil višji od kompanije; ogrujen je bil v ohlapen črn plašč, izpod tega je gledalo dvoje zelo dolgih in tenkih nog; v roki, ki je bila še v rokavici kočena in krepkijasta, je držal palico, na katero se je gredoč opiral. V obraz mu nisem videl, ker je bil ves čas obrujen proti vrsti. Korak za njim je stopal mlad praporščak, ki se je časih plaho ozrl, kakor se morda ozre človek, ki bi rad pobegnil, pa občuti, da je prikljenjen brez usmiljenja.

Še enkrat je gospod stotnik začel od kraja svoje ogledovanje. Postal je pred prvo številko v vrsti, pred visokim, vitkim fantom, ki je strmel naj s čezimi, zamolklimi očmi. Stotnik je stopil predenj.

"Kako ti je ime?"
Fant je povedal svoje ime in tedaj mi je presunilo dušo: saj te poznam, ti lepi, mladi fant! Ti zamišljeni, s polnim srecem v veliko prihodnost strmeči! Mož med tovaršiji, poslušen otrok med modrimi starci. Živa veja na drevesu: če bi jo odžagali, bi bilo ranjeno drevo samo!

Stotnik je vprašal nadalje:
"Ali imaš očeta doma?"
"Nimam ga več!"
"Pa koliko bratov in sestrah?"
"Nimam jih!"
"Ali ti vsaj mati še živi?"
"Mater še imam!"
In luč se je vžgala v zamolklih očeh.

Tedaj je stotnik vzdignil palico, dotaknil se z okovanim koncem fantovih prsi ter pomignil praporščaku, ki je stal njm. Ta je potegnul iz roka zapisnik ter je s tresočo roko zapisal fantovo ime. In fant je prebledel.

Stotnik je šel mimo drugega in se ni ozrl nanj; stopil je do tretjega in si ga ogledal natanko. Ta je bil pač vesel, zgovoren in glasen mladček, slovit pevec in ljubljeneč dekle. Imel je zdrav.

Zavarovalniški oddelk ima v tem oziru polnomoč vzeti pravico do poslovanja, ako krši zgoraj omenjeno.

Točka (3). Ta postava je amandirana po točki (40.) državne postave in je postavno priznana za vse "old line" insurance kompanije in jim da polno moč istim poslovti in izdajati pogrebne police v državi Colorado, sporazumno s postavami, katere so bile sprejete dne 5. aprila 1921 v Denver, Colorado, U. S. of America.

To so točke, katere se je sprejelo v zadnji državni zakonodaji države Colorado. Predstavil sem v slovenski jezik, da se članstvo Zapadne Slovanske Zveze naprej informira o mladinskem oddelku.

V smislu zgoraj omenjene postave bodem spisal pravila mladinskega oddelka ter jih predstavil konvenciji v odobritev.

Frank Škrabec, gl. tajnik.

okrogel obraz, ob drobnih usesih se je vilo par svetlošentnih kodrov, sinje oči so naglas prepevale, temnorodece ustnice so se krožile v prijetnem smehljaju.

"Ali imaš nevesto doma?" je vprašal stotnik.
"Imam jo, gospod stotnik!"
Še glasneje so prepevale sinje oči, v svetlo daljavo je segla pesem.

Stotnik je vzdignil palico, praporščak je pisal. In pesem je ugasila v sinjih očeh.
Tako je stopal gospod stotnik počasni dalje ob dolgi vrsti; pregledoval je, izpraševal in izbiral. Časih je izpustil po dva in tri nekateri niti pogledal ni, časih pa jih je zaznamoval kar po pet in šest zapovrstje. In zdela se mi je, da nalašč in preudarno izbira najmočnejše in najlepše.

Prišel je do kraja, poslednjikrat je vzdignil palico, nato se je okrenil. Takrat sem videl njegov obraz in srec mi je utihnilo. Ta obraz je bil brez kože in mesa, namesto oči je bilo izkopanih v lobanjo dvoje globokih jam, dolgi, ostrji zobje so se rezali nad golo, silno čeljustjo. Stotniku je bilo ime Smrt.

"Naprej... marš!"
Kompanija se je sunkoma zaokrenila ter se napolila s čvrstim koraki in megle nizdol. Prnjajo je jezdl gospod stotnik; visoko znač megle se je dvigal njegov črni plašč.

Sladkor iz sladkorne pese.

Poroča Alfred McCann.

Izvanredna razlika med sladkorjem iz trsa ter sladkorjem iz pese, ki sploh ni nobena razlika, predstavlja eno izmed nadaljnjih žalostnih dejstev, katerih Cuba ni poštevala, ko se ni znala ustavljati pritisku prosperitete ter zivala v dušeslovni pijanosti, iz katere se je razvil maček, ki bo trajal leta in leta.

Predsednik Zayas je naročil svojemu zakladniškemu tajniku, naj spodi iz urada vse politike, ki so se mastili na stroške javnega zaklada in ki niso ničesar delali.

Ubuga Cuba, koje banke so skoro vse insolventne, se bo sedaj naučila, da je sladkor iz pese večji stabilizator ali uravnavalec kot pa sladkor iz trsa in s tem spoznanjem bo prišel nadaljni maček za kubanske politike, ki bodo pregledali svoje obnašanje tekem zadnjih treh let.

Ko je bila ameriška gospodinja prisiljena plačevati po 26 centov za funt sladkorja ali pa ostati brez njega, so kubanski politiki, ki so zrl na povodenj denarja, ki je prihajala na Kubo, domnevali da tega ne bo nikdar konec in da to ostala ta povodenj denarja vedno ista.

Vzradoščeni so pričeli deliti plen. Še nikdar ni bilo v zgodovini nobenega mesta, ki bi v tako kratki dobi tako izpremenilo svoje lice. Po celi Havani se je napravilo sijajne parke na razdaljo ene milje od druge. Kakšen tlak! Kakšne električne razsvetljave! Takih javnih izboljšanj se ni videlo še nikdar poprej. Posamezni, ki so postali bogati preko noči, so pričeli takoj z grajenjem sijajnih palač iz mramorja. Hoteli so živeti kot kralji. Cela Cuba je bila duševno pijana ter ni mogla ničesar videti. Naenkrat pa se je napihnjeni balon razpočil, ubogi gospod Peter, ki se je pred dvema meseci nekega jutra zbudil ter našel, da so se njegovi stoti milijoni skrčili na bornih 11 milijonov, se je razkačel ter izvršil na mestu samomor.

Kaj bi mogel ubogi Kubanec storiti z bornimi enajstimi milijoni? Življenje ni bilo vredno življenja in valed tega je umrl od lastne roke. Povodenj denarja se je pričela umikati in Cuba ni mogla razumeti, da bo treba spoznati čednosti sladkorja iz pese in da

bo treba vsprlo tega spoznanja rešiti nadaljni problem, v kojega spremstvu se bo nahajal nadaljni glavobol.

Ubuga Cuba ne ve, da se prodaja po celem ozemlju zapadno od Chicago skozi dvanajst mesecev v letu sladkor iz pese in da raste tozadevna industrija v Združenih državah tako hitro kot je rasla v Evropi.

Ubuga Cuba ne ve, da je California ona država, ki je najbolj bistveno interesirana pri uspešnem nadomeščanju sladkorja iz trsa s sladkorjem iz pese in sicer v industriji za konserviranje sadja.

Ubuga Cuba ne ve, da je imenovala California komisija, da prišče sorazmerne vrline obeh vrst sladkorja v te svrhe.

Ubuga Cuba ne ve, da je ta komisija posvetila osemnajst mesecev tej preiskavi ter nato sporočila, da sta obe vrsti sladkorja iste vrednosti.

Ubuga Cuba bi morala vedeti da se je celo pred vojno Francija ki vodi celi svet v produkciji rinih vin, bombonov in drugih stvari iz sladkorja, posluževala iz klično sladkorja iz pese.
Ubuga Cuba bi se morala spomniti, da sta obstajali dve tretjini vsega sladkorja, porabljenega v Angliji pred vojno, iz sladkorja iz pese in da so angleški proizvajalci sadnih konserv, marmelad in sličnih proizvodov skozi leta uporabljali sladkor iz pese ter izjavljali, da je v njih svrhe prav tako dober kot sladkor iz trsa.
Ubuga Cuba bi morala vedeti, da ima hišna gospodinja v Angliji prav tako velik pedsodok proti sladkorju iz trsa v svrhe konserviranja, kot ga je imela ameriška gospodinja proti sladkorju iz pese.

Sedaj, ko se je sesulo v nič bedasto praznovanje, ki dela razliko med sladkorjem iz trsa ter onim iz pese, kam bo prišla ubuga Cuba, če bo skušala zvišati na umetni način cene sladkorja z umetnimi povodnjimi, požigi in drugim uničenjem? Ni krivda Zdr. države, če se je Cuba opila s svojjo prosperiteto ter živi sedaj v mačku, ki ne bo še dolgo izgnil.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatizem, nevarljive in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

↓ PAIN-EXPELLERJA ↓

Travniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristnega — slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO travniške znamke.

Rad bi izvedel, kje se nahaja FRANK KNAUS, podomoče pri Grgonovskih iz vasi Hrib, Loški potok, Dolenjsko. Omenjeni se nahaja že več let v Ameriki. Jaz spodaj podpisani se imam z njim o važnih stvareh pomeniti. Zato prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoli naznani, ako pa on sam bere tu oglas, naj se pa javi na sledeči naslov: Joseph Knaus, Box 134, Moon Run, Allegheny Co., Pa.

KJE JE?

Spodaj podpisana iščem svojega inoča JOHANA KNAUS, doma iz Malega loga št. 10 pri Loškem potoku, ki me je zapustil z 2 leti starim otrokom pred štirinajstimi leti brez vsega denarja. Prosim drage čitatelje, ako kdo kaj ve, kje se nahaja, da mi blagovoli naznani, ali naj se sam oglasi, ako ima še kaj srea do otroka. — Mrs. Frances Knaus, žena, Frances Knaus, hiš, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (10-15-6)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Nas stalni zastopnik MR. JANKO PLEŠKO pobira naročeno za Glas Naroda na 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, in daje vsa druga pojasnila glede potovanja v stari kraji ali dobiti svojeje cil tam, glede denarnih pošiljatev in sploh v vseh drugih zadevah. Ima v zalogi tudi knjigo Peter Zgaga. Rojakom ga toplo priporočamo. Upravništvo Glasa Naroda.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specialit v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravljenju vseh vrst bolečin. Zastupljenje krivitem 506, ki ga je izumel dr. prof. Zlich. Če imate mogoče ali mehurske bolečine v vratu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izbišite vama boma kri. Ne čakajte, ker ta bolezen najsaj.

Vse moške boleznit zdravim po krajanji metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehajo zbirave, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam za bom sopes povzeli.
Hypocord, ali vodno kloro odpravim v 24 urah in sicer brez operacije.
Scienci mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, odpravim z gotovostjo.
Revmatizem, trganje, bolečine otekline "artriti", skrotle in druge kožne bolezni, nastanejo vled vseh vrst krvi, odpravim v kratkem času in ni potrebno laži.
Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmace, da vas razumejo. Jaz znam slo in starega kraja, jaz vas lažje zdravim, ker vas razumem slovenski ljudske svote ob dolavnih od 2. do 5. Ob nedeljah od 8 do 8.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

Jadranske Banke

in vseh njenih podružnic.

- Jugoslavija:
Beograd, Celje, Dabrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.
- Italija:
Triest, Opatijska, Zadar.
- Nemška Lvaštija:
Dunaj.

Isvršuje hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji.
Izdaja čeke v kronah, lirah in dolarjih plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.
Prodaja parobrodne in železniške vožne listke na vse kraje in za vse črte.
Iztavlja tudi čeke plačljive v efektivnom zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleonih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.
Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za one, ki se bodo posluževali naše banka.
Slovenci, prijatelji in posamezniki naše banka se vlijudno napreženi, da opozorijo na ta naš oglas svoje znanoe iz Hrvaške, Dalmacije, Istre, Goriske in Črnogore.
FRANK SAKSER STATE BANK
FRANK SAKSER, predsednik.

SKRIVNOST ORCIVALA.

DETEKTIVSKI ROMAN.

Francoski pisatelj Emile Gaboriau. — Za G. N. priredil G. P.

12

(Nadaljevanje.)

— Tako — je rekel preiskovalni sodnik, — prefekt vas je poslal k meni v slučaju, da gi postale potrebne gotove preiskave.

— Da, gospod. Popolnoma sem vam na službo.

Gospod Lekok si je onega dne nataknil lasuljo redkih las one nedoločene barve, katere imenujemo pariško plavo. Brke so bile iste barve, namazane s slabo dišečo pomado. Njegove velike oči so bile videti skrivne v jamicah in kadar je odprl svoje tenke ustnice, so se pokazali veliki, rmeni zobje. Njegov obraz ni drugače izražal ničesar posebnega. Bil je precej podoben mešanici strahopetnosti, domiljavosti in zadovoljstva. Popolnoma nemogoče je bilo prisoditi lastniku tega obraza le malo inteligence. Človek je nehotel gledati, kje bo zapazil gošče. Krošnjar, ki je skozi trideset let sleparil s svojimi traki in iglami ter se nato umaknil z velikim dohodkom, bi imel približno tako glavo. Njegova suknja je bila podobna vsem suknjam in njegove hlače vsem drugim hlačam. Kadar je govoril, je držal v roki majhno škatljico iz prosojne roževine, napolnjeno s sladkorčiči ter opremljeno sliki mične, dobro obličene ženske, brez dvoma "pokoje". Ko je šel pogovor naprej, soglasno s tem, če je bil zadovoljen ali vznemirjen, je gospod Lekok vzel v usta en bonbon ali pa zamisljeno zrl na sliko na škatljici.

Potem ko je dolgo časa študiral moža, je preiskovalni sodnik skomignil z rameni.

— No, — je rekel gospod Domini končno, — sedaj, ko ste tukaj, vam hočem pojasniti, kaj se je zgodilo.

— To je popolnoma nepotrebno, — je odvrnil Lekok z zadovoljnim obrazom. — Popolnoma brez potrebe, gospod.

— Kljub temu je potrebno, da veste...

— Kaj? To, kar ve gospod sodnik? — ga je prekinil detektiv. — To mi je že znano. Soglašamo v tem, da je bil to umor, s tatvino kot motivom in pričino s te točke. Truplo grofice so našli, — ne pa onega grofa. Kaj se nadalja? Berta, priznan maloverdnež, je aretirana. Brez dvoma zasluži malo kazni. Gespin se je vrnil pljan. O, žalostne obtožbe se je dvignilo proti temu Gespinu! Njegova preteklost je obžalovanja vredna. Ni znano, kje je preživel noč, on noče odgovoriti, ne navede nobenega alibi-ja, — res, to je težka stvar.

Gospod Planta se je ozrl v detektiva z vidnim zadovoljstvom.

— Kdo vam je povedal o vseh teh stvareh? — je vprašal preiskovalni sodnik.

— No, vsakdo mi je nekaj povedal.

— A kje?

— Tukaj. Jaz sem bil tukaj že dve uri ter sem čul celo govor župana.

Zadovoljen z učinkom, katerega je proizvedel je vzel gospod Lekok nadaljni bonbon.

— Vi se torej niste zavedali? — je rekel sodnik, — da sem čakal na vas?

— Oprostite mi, — je rekel detektiv. — Upam, da boste tako dobri ter me poslušali. Vidite, neobhodno potrebno je študirati tla. Treba se je ozreti naokrog ter postaviti svoje baterije. Jaz hočem ujeti splošne govornice, — javno mnenje, — kot pravijo, da mi ne zaupam.

— Vse to — je odvrnil gospod Domini strogo, — ne opraviči vašega zakasnenja.

Gospod Lekok se je nežno ozrl na sliko.

— Gospod sodnik, — je rekel, — vprašati vam je treba le pri prefekturi in izvedeli boste da poznam svoj posel. Velika potrebna stvar, v namenu, da se izvrši iskanje, je ostati nepoznan. Policija ni priljubljena. No, če bi vedeli, kdo da sem in zakaj sem tukaj, bi lahko šel ven, a nikdo bi mi ne povedal ničesar. Laško bi staval vprašanja, — in prinesli bi mi na krožniku sto laži. Ne zaupali bi mi ter držali svoje jezike za zobmi.

— Popolnoma resnično, popolnoma resnično, — je mrmral gospod Planta, ki je skušal podpreti detektiva.

Gospod Lekok pa je nadaljeval:

— Ko sem torej izvedel, da pojdem na deželo, sem si nataknil kmečko obleko in kmečki obraz. Dospel sem semkaj in vsakdo, ki me je videl, si je rekel: To je čuden pajac, a ne slab človek. — Tako sem skakal naokrog, poslušal, govoril ter pripravil druge do govora. Informiral sem se, nabiral migljaje in nikdo si ni belil glave radi mene. Ti ljudje v Oreivalu so pozitivno očarjivi. Pridobil sem si že par prijateljev ter sem povabljen na večerjo.

Gospod Domini ni ljubil policije ter je to komaj prikrival. On se je rajše podvržal njenemu sodelovanju kot pa ga sprejel, kajti brez policije ni mogel izhajati. Ko je poslušal Lekoka, ni mogel drugzega kot odobriti to, kar je rekel. Oziral pa se je vanj z očesom, ki ni bilo nikakor prijazno.

— Ker veste toliko o tej zadevi, — je pripomnil suhoparno, — bomo nadaljevali s preiskavanjem pozorišča zločina.

— Popolnoma sem na razpolago vašim poveljem, — odvrnil detektiv na kratko. Ker je vsakdo vstal, se je poslužil te prilike ter ponudil gospodu Planti en bonbon.

— Gospod jih mogoče rabi?

Planta, ki ni hotel odkloniti, je vzel en bonbon in obraz detektiva je postal zopet jasn. Javna simpatija mu je bila prav tako potrebna, kot je vsem velikim komedijantom.

Šesto poglavje.

Gospod Lekok je bil prvi, ki je dospel do stopnjice in madeži krvi so takoj izzvali njegovo pozornost.

— O, — je zakričal pri vsakem madežu, katerega je videl, — o, ti lopovi!

Gospod Curtoa je bil zelo ginjen, ko je videl toliko čuta v detektivu. Slednji, ko je šel naprej po stopnjicah, je nadaljeval:

— Ti lopovi! Ne puščajo tako pogosto sledov kot so ti, — ali jih vsaj izbršijo.

Ko je dospel do prvega odstavka ter vrat budoarja, ki so vodila v sobo, se je ustavil ter proučil, predno je vstopil, pozicijo sobe.

Nato je vstopil v budoar ter rekel:

— Pojdimo. Ne vidim še jasno poti.

— Meni se zdi, — je pripomnil sodnik, — da imamo že dosti važnega materiala, da pomagamo pri vaši nalogi. Jasno je, da je Gespin, če že ni skrivnice, vsaj vedel nekaj o tem zločinu.

Gospod Lekok se je zopet poslužil slike na škatljici. Očividno je hotel nekaj povedati dragi "pokojnici", česar si ni upal reči naglas.

— Jaz vidim, da je Gespin resno komprimiran, — je rekel. — Zakaj ni hotel povedati, kjer je preživel noč? Razventega pa je javno mnenje proti njemu in temu jaz ne zaupam.

Detektiv je stal sam sredi sobe, kajti vsi drugi so na njegovo prošnjo ostali na pragu, se pozorno ozirali naokrog ter iskali pojasnila za strašni nered v sobi.

— Bedaki, — je vzkliknil ogorčeno, — dvojni lopovi! Če more ljudje, da jih oropajo, ni še nobenega vzroka, da bi razbili vse v hiši. Frevidni ljudje ne razbijajo pohištva. Nosijo s seboj lepe ključice, ki ne delajo nobenega ropota. Bedaki! Človek bi rekel...

Ustavil se je na široko odprti ustni.

— Ej, mogoče pa vendar niso tako bedasti.

Priče tega prizora so ostale nepremično pri vratih, zasledujoč z zanimanjem, pomešanim s presenečenjem, gibanja detektiva.

Pokleknil je ter šel s ploščnato roko preko debele preproge, sredi med razbitim porcelanom.

— Vlažen je zelo vlažen. Vse kaže, da ni bil čaj popolnoma izpit, ko so se ubile čašice.

— Mogoče je ostalo neka čaja v posodi, — je predlagal gospod Planta.

— To vem, — je odvrnil Lekok, — kajti ravno sem hotel reči to. Ta vlaga ne more določiti natančnega trenutka, keda je bil zločin izvršen.

— To pa dela ura in sicer zelo natančno, — je pripomnil župan.

— Župan pojasnjuje v svojih zapiskih, — je rekel preiskovalni sodnik, — da se je kolese ure ustavilo, ko je padla.

— Bila je čudna ura, — je rekel gospod Planta, — na katero sem postal pozoren. Kazalo kaže dvajset minut po tretji uri. Mi pa vemo, da je bila grofica v polni toaleti, ko je bila zadeta. Ali je bila pokoneci ter srebala čaj ob treh zjutraj? To je kaj zametno.

— Tudi meni se je zdelo ta okoliščina čudna, — je rekel gospod Lekok, — in raditega sem tudi rekel: Ej, mogoče niso tako bedasti. Poglejmo stvar.

Dvignil je uro z veliko previdnostjo ter jo postavil na kamin, popolnoma pokoneci. Kazalo pa je še vedno kazalo dvajset minut po tretji uri.

— Dvajset minut po treh — je rekel, — ljudje ne zavživajo čaja ob tej uri. Še manj običajno pa je, da se mori ljudi ob belem dnevu.

Odprl je vratica z nekoliko težkočo ter potisnil kazalec do pol starih.

Ura je pričela biti enajsto uro!

— Dobro, — je vzkliknil Lekok zmagoslavno. — To je resnica, — je nadaljeval, potegnil iz žepa škatljico ter vzel iz njen en bonbon.

Priprostost tega razkritja je presenetila vse navzoče. Misel, da bi preiskusil uro na ta način, ni prišla preje nikomur. Prav posebno presenečen je bil gospod Curtoa.

— To je človek, — je rekel doktorju v uho, — ki ve, kaj hoče.

— Ergo, — je nadaljeval Lekok, ki je očividno znal latinski, — imamo tukaj, ne divjake, kot sem mislil izprva, temveč lopove, ki so znali gledati preko koncev svojih nožev. Nameravali so nas zvaliti s sledu s tem, da so nas skušali prevarati glede ure.

— Jaz ne uvidim popolnoma jasno njih namena, — je rekel župan boječe.

— In vendar je to zelo lahko, — je odvrnil gospod Domini, — ali ni bilo v njih interesu, da izgleda, kot da je bil zločin izvršen potem, ko je odšel zadnji vlak proti Parizu? Gespin, ki je zapustil svoje tovariše na Lyons-postaji ob devetih, je lahko dospel semkaj ob desetih, umoril grofice in grofa, se polastil denarja, o katerem je vedel, da se nahaja v posesti grofa ter se vrnil v Pariz z zadnjim vlakom.

— Ta domnevanja so zelo bistroumna, — je posegel vmes gospod Planta, — a kako je prišlo, da se Gespin ni pridružil svojim tovarišem v Batignolles? Na ta način in do gotove mere bi lahko uveljavili alibi.

(Dalje prihodnjič.)

ZASTAVE

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

Regalije in vse družbene potrebnosti. Garantirano delo in hitro. Iskanje po smernih cenah vaš rojak.

CENIK KNJIG

katere se dobi pri Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt St. New York

Počne knjige.		Ne v Ameriko.	
Hitri računar65	Šesti del	1.95
Nemški abecednik85		
Nemško-angleški tolmač60	Gledališke igre.	
Pravilo dostojnosti30	Bevček Andrejček50
Slovensko-angleški slovar, trdo v platno vezan	1.50	Zemljevidi.	
Slovensko-nemški slovar (Janežič Bartol)	4.00	Združenih držav15
Slovensko-nemški slovarček	1.00	Kranjske dežele10
Zabavne iz rasne druge knjige.		Zemljevid Evrope30
Amerika in Amerikanci	5.00	Velika stenska mapa Evrope	2.50
Knjiga za lahkomele ljudi spisal I. Cankar	1.75	Zemljevidi: New York, Ill., Kans., Colo., Mont. Pa., Minn., Wis., Wyo., Pa., Alaska vsaki po85
Pet tednov v zrakovlopu	2.00		
Doli s erozije50	Moltivaniki.	
Zbrani spisi Jakob Alohovec		Rajski Glasovi, v platno vezano90
Kako sem se jaz likal		v usnje vezano	1.80
Prvi del	1.25	v kost vezano	1.70
Drugi del	1.25		
Tretji del	1.00	Sveta Ura, v platno vezano	1.00
Ljubljanske slike		v usnje vezano	2.00
Četrtri in peti del	1.80	v kost vezano	1.80

Opomba: Harodilom je priložiti denarne vrednosti, bodisi v gotovini, potni nakaznici ali potnišnih nakaznik. Poština je pri vseh cenah vračunjena.

Zastopniki "Glas Naroda"

- katere so pooblašeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". vsak zastopnik izda potrdilo na svojo, katero je prejel in jih rojakom priloži ročnoma.
- Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$6.00; na pol leta \$3.00; za štiri mesce \$2.00; na šest let 41.50
- San Francisco, Cal.: Jacob Lovina.
Denver, Colo.: Frank Chrabec.
Chicago, Ill.: Peter Culig, John Gern, Frank Janes in A. Kochvar.
Columbia, S. C.: Louis Costello.
Cincinnati, Ohio: Math. Karnat.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Chicago, Ill.: Lambert Boltskar.
Chicago, Ill.: J. Verbit, 635 Aurora Avenue.
Chicago, Ill.: Joseph Bostik, Joseph Blah in Joseph Be, etc.
Cleveland, Ohio: Frank Bambich, Frank Leonard in John Zelotol.
Cincinnati, Ohio: Frank Augustin.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math. Ogryn.
South Chicago, Ill.: Frank Černa.
Springfield, Ill.: Matija Barbov.
Washington, Ill.: Frank Petkovič.
Franklin, Kans. in okolice: Frank Leskovic.
Frontenac, Kansas: Rok Firm.
Kings, Kansas: Mike Pencil.
Kittling, Mo.: Frank Vodopivec.
Chicago, Ill.: Frank Govia.
Calumet, Mich.: M. F. Koba in Pavel Schalte.
Eveleth, Minn.: Louis Govia.
Gilbert, Minn.: L. Vesel.
Cibbing, Minn.: Ivan Kovia.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
Ely, Minn.: Frank Govia in Joseph J. Fushel.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
East Helena, Mont.: Frank Hrelle.
Great Falls, Montana: Math. Urh.
Klein, Montana: Gregor Zohna.
Gorham, N. Y.: Karl Sternin.
Little Falls, N. Y.: Frank Masto.
Barberton, Ohio: A. Okolish, F. Poje in Albjo Poljanec.
Cincinnati, Ohio: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, Charles Karling in Jakob Romik.
Carnia, Ohio: Louis Balant, J. Kuske in M. Ostanek.
Niles, Ohio: Frank Kogovick.
Youngstown, Ohio: Anton Kibelj.
Oregon City, Oregon: M. Justin.
Ambridge, Pa.: Frank Jaklo.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Greensburg, Pa.: Anton Igvon.
Hardins, Pa.: John Dembar.
Cranberry, Pa.: Ivan Pajk in Vid Sovančič.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kerplov.
Union, Pa.: Anton Oshaban.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa.: Mat. Kamin.
Parsippany, Pa.: Jerry Okora.
Imperial, Pa.: Valentinc Peternak.
Greensburg, Pa.: Frank Novak.
Irwin, Pa.: Mike Pavšič.
Johnstown, Pa.: John Polanc.
Lawrence, Pa.: Anton Osoinčič.
Mason, Pa.: Frank Dembar.
Moon Run, Pa.: Frank Matok in Frank Pa. etc.
Pittsburgh, Pa.: U. Jakobich, Z. Jakšo, Vinc. Arch in I. Magister.
Ridgely, Pa.: Martin Kozančič.
Reading, Pa.: J. Pavlita.
Stanton, Pa.: Anton Hren.
Turley Creek, Pa.: Frank Schifner.
West Newton, Pa.: Joseph Jovan.
White Valley, Pa.: Jurij Frevil.
Wilkes, Pa.: J. Pjotrac.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ Približno ODPLUJEJO IZ NEW YOKKA.

BELVEDERE	16. Junija	—	Trst	FINLAND	9. Julij	—	Cherbourg
GANOPIC	17. Junija	—	Genoa	CRETIC	12. Julij	—	Genoa
KROONLAND	18. Junij	—	Havre	SAXONIA	14. Julij	—	Cherbourg
LA SAVOIE	18. Junij	—	Havre	MAURETANIA	14. Julij	—	Cherbourg
ROCHAMBEAU	18. Junij	—	Havre	LA SAVOIE	14. Julij	—	Havre
AMERICA	22. Junij	—	Cherbourg	P. MATOJKA	14. Julij	—	Genoa
PARIS	25. Junij	—	Havre	LAPLAND	16. Julij	—	Cherbourg
FINLAND	25. Junij	—	Cherbourg	OLYMPIC	16. Julij	—	Cherbourg
OLYMPIC	25. Junij	—	Cherbourg	ARGENTINA	21. Julij	—	Trst
COLUMBIA	28. Junij	—	Trst	AMERICA	23. Julij	—	Cherbourg
BERENGARIA	30. Junij	—	Cherbourg	KROONLAND	23. Julij	—	Cherbourg
POCAHONTAS	30. Junij	—	Genoa	ROCHAMBEAU	23. Julij	—	Havre
LAFAYETTE	2. Julij	—	Havre	AQUITANIA	26. Julij	—	Cherbourg
ZEELAND	2. Julij	—	Cherbourg	PARIS	27. Julij	—	Havre
AQUITANIA	5. Julij	—	Cherbourg	FINLAND	30. Julij	—	Cherbourg
LA LORRAINE	6. Julij	—	Havre	WASHINGTON	30. Julij	—	Cherbourg
ADRIATIC	8. Julij	—	Cherbourg	ADRIATIC	3. Avg.	—	Cherbourg
FRANCE	7. Julij	—	Havre	BELVEDERE	11. Avg.	—	Trst
PRES. WILSON	7. Julij	—	Trst	MAURETANIA	11. Avg.	—	Cherbourg

Glede cen za vome listke in vse druge pomenljive, obrnite se na tvrdilo FRANK SAKSER STATE BANK 83 Cortlandt St., New York.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

Direktna služba iz New Yorka in Bostona v Napoli in Genova. Karte do Palermo in Mesina. VELIKI PARNIK NA DVA VIJAKA. **POCAHONTAS** odpelje sredi julija. Cene za Napoli in Genova: Kabine \$150 naprej, 3. razred \$85 in \$5 voj. davka. IZBORNA SLUŽBA — KRAJNJE UDOBNOSTI. Oddelki za potnike: 48 BROADWAY, NEW YORK. Oddelki za prtljago: 120 BROADWAY, NEW YORK.

NAREDBA GENERAL. JUGOSL. KONZULATA

Vsak bi lahko dobil potni list, kdor ima dokaze, da je v rsnici jugoslovanski podarik.

Soglasno z zadnjim odlokom ministristva za zunanje zadeve bo konzulat izdal potne liste vsem iržavljanom kraljevine Srbov, Slovencev in Hrvačev, ki bodo svojim prošnjam za potni list pričeli tudi z dodatno dokaze o jugoslovanskem državljanstvu.

Ko se bo konzulat prepričal, da so predloženi dokumenti pristni in zadostni, bo dobil prosilec potni list. V slučaju, da bi pa nastali kakšni poudarki, bo izdan potni list šele z dovoljenjem ministristva.

Ker je število prosilcev ogromno in z vsakim dnem narašča, ni konzulatu mogoče takoj opraviti vsega dela, toda polagoma bodo prišli vsi na vrsto. Nihče naj ne kupi šifkarte prej, predno se osebnost ne oglasi na konzulatu ter dobi potni list.

V vsakem drugem slučaju ne bo konzulat prevzel nobene odgovornosti za čakanje v New Yorku, iz čee ladja, za katero so vzeli karto, odpluje brez njih.

V dokaz državljanstva je treba predložiti: stari potni list, domovnico, vojaško knjižico, delavsko knjižico, krstni list ali potrdilo okrajnega sodišča v starem kraju. Kdor tega nima, bo dobil potni list šele s posebnim dovoljenjem iz ministristva.

R. M. S. P. udobna vožnja. **NEW YORK - HAMBURG** ORDNA 18. JUNIJA - 30. JULIJA ORBITA - 2. JULIJA - 13. AVG. OROPESA 16. JULIJA - 27. AVG. Izborno udobnost, za potnike: 1. razred. THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO. 28 BROADWAY NEW YORK.

CUNARD-ANCHOR

Nalvejši, najhitrejši parniki na svetu. Izborno udobnost, potnikom. V vašem mestu ali bližini je lokalni agent.

V JUGOSLAVIJO, MADŽARSKO, RUMUNSKO IN BOLGARSKO. **CALABRIA** 27. JULIJA. Vozni list za Dubrovnik, Trst ali Reko \$100. Vojni davek \$5.00. Preko Cherbourga: BERENGARIA 30. junija. AQUITANIA 5. julija. MAURETANIA 14. julija.

French Line COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE. ROCHAMBEAU 18. Junija. LA SAVOIE 18. Junija. CHICAGO 25. Junija. PARIS 25. Junija. LAFAYETTE 2. Julija. Direktna železniška zveza iz Pariza v vse glavne točke Jugoslavije. Hitri parniki s štirimi in dvema vlakoma. Poseben zalogar Jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodnih parnikov v Havru ter jih tihodu odpril kamor so namenjeni. Za šifkarto in cene vprašajte v DRUŽBINI PISARNI, 19 Stato St., N. Y. C. ali pa pri lokalnih agentih.

Lahko se vžame — hitro pomaga pri **SANTAL CAPSULES MIDY** VNETJU VMEHURJA. Vsaka pilula MIDY nosi ime V. Varujete seponarsob.

Black Diamond, Wash. G. J. Forenta. Cohasset, W. Va.: Frank Kocijan. Thomas, W. Va.: Primož Modic. Milwaukee, Wis.: Joseph Tratnik. Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetila. West Allis, Wis.: Frank Skok in Ant. Ilcovšek. Rock Springs, Wyo.: Louis Tancher in A. Jureta.

Cosulich črta Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst. BELVEDERE 18. Junija. COLUMBIA 29. Junija. PRES. WILSON 9. Julija. Cene za Trst, Reka in Dubrovnik — \$100, in \$110. Potom listov izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji. Razkošne udobnosti prvega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno prehrano. **PHELPS BROTHERS & CO.** Passenger Department 4 West Street New York

NOVE COLUMBIA PLOSCE po 85c. Slovenske. E4438) Mih svoneček petje. E4439) Napredni nastave slavo. E4440) Na tujih deh. petje. E4441) Ko bi moj ljubi vedel. E4442) Še enkrat Te objamem. E4443) Nedolžno oko. petje. E4444) Hausmaješterca v telstru. E4445) Špela pečnico. Jeda. Šaljiva. E4446) Špela in Micka in Domači. E4447) Zaljubljen se je v rabeč. Šaljiva. E4448) Družinske sladkosti v Clevelandu. E4449) Od kod je Špela doma. Šaljiva. Nemška vojaška godba. E1481) Rosegger marš. vojaška. E1482) Aus dem Hochgebirg. valcer. Po dolgem času smo dobili prave nemške plošče, vojaška godba prve vrste, kramni vojaški marš in valcerji. Dobili smo jih par tisoč. Pravi glasni Columbia gramofoni od \$30.00 do \$75.00. Cenik v vseh jezikih vam poljubno brezplačno. Ko naročite blago, nam dajte točen expressni naslov, da blago prej dobite. Naročilo in denar (money order) pošljite na: **IVAN PAJK,** Columbia Gramofoni Dept. 24 Main St., Conemaugh, Pa.